

29.

raport półroczny

Rozwój sytuacji w zakresie procedur i praktyk Unii Europejskiej dotyczących kontroli parlamentarnej

Przygotowany przez sekretariat COSAC i przedstawiony:

**LIX Konferencji Komisji do Spraw Unijnych
Parlamentów Unii Europejskiej**

17–19 czerwca 2018 r.
Sofia

Pierwszy projekt sporządzony przez sekretariat COSAC w dniu 27 kwietnia 2018 r.
na podstawie odpowiedzi na kwestionariusz rozesłany do parlamentów/izb.

Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej

SEKRETARIAT COSAC

WIE 05 U 040, 50 rue Wiertz, B-1047 Bruksela, Belgia

E-mail: secretariat@cosac.eu | Tel.: +32 2 284 3776

Spis treści

WPROWADZENIE	iii)
ABSTRAKT.....	(iv)
ROZDZIAŁ 1	
PRZYSZŁOŚĆ EUROPY	1
Sekcja A	
Grupa zadaniowa ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i uzyskiwania lepszych rezultatów przy mniejszych nakładach pracy („robić mniej, ale efektywniej”)	1
i. Opinia parlamentów/izb w sprawie ustanowienia grupy zadaniowej.....	1
ii. Protokół 2 do TFUE – słabe strony i możliwe środki zaradcze	3
Sekcja B	
Rozszerzenie UE i perspektywa UE dla Bałkanów Zachodnich	6
i. Dyskusja parlamentów/izb na temat dalszego zaangażowania na Bałkanach Zachodnich.....	6
ii. Opinie parlamentów/izb na temat zwiększonego zaangażowania Bałkanów Zachodnich w procesy i struktury UE.....	7
iii. Opinie parlamentów/izb w sprawie przystąpienia nowych członków do UE	7
ROZDZIAŁ 2	
KOLEJNE „WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE” 2021–2027.....	11
Sekcja A	
Polityka spójności po roku 2020.....	11
i. Siódme sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.....	11
ii. Przyszłość polityki spójności: Wyzwania i realizacja	12
Sekcja B	
Budżet UE w kontekście okresu po brexicie	16
i. Zasoby własne	16
ii. Przyszłe wieloletnie ramy finansowe.....	18
ROZDZIAŁ 3	
EUROPEJSKI FILAR PRAW SOCJALNYCH.....	21
Sekcja A	
Zatrudnienie i wzrost gospodarczy	21
i. Europejski filar praw socjalnych.....	21
Sekcja B	
Warunki pracy, sprawy społeczne i integracja społeczna.....	23
i. Koordynacja polityki społecznej państw członkowskich na szczeblu UE	23
ii. Wsparcie parlamentów/izb w sprawach społecznych	24

WPROWADZENIE

Jest to dwudziesty dziewiąty raport półroczny sekretariatu COSAC.

Raporty półroczne COSAC

XXX COSAC zdecydował, że sekretariat COSAC powinien sporządzać półroczne sprawozdania merytoryczne, które będą publikowane przed każdym posiedzeniem zwykłym konferencji. Celem sprawozdań jest przedstawienie przeglądu kształtowania się procedur i praktyk w Unii Europejskiej, które mają znaczenie dla kontroli parlamentarnej.

Wszystkie raporty półroczne są dostępne na stronie internetowej COSAC pod adresem: <http://www.cosac.eu/documents/bi-annual-reports-of-cosac/>

Trzy rozdziały niniejszego raportu półrocznego opierają się na informacjach przekazanych przez parlamenty narodowe państw członkowskich Unii Europejskiej i Parlament Europejski. Termin składania odpowiedzi na kwestionariusz do 29. raportu półrocznego upłynął z dniem 19 marca 2018 r.

Zarys niniejszego raportu został przyjęty na posiedzeniu przewodniczących COSAC, które odbyło się 22 stycznia 2018 r. w Sofii.

Co do zasady raport nie odnosi się do wszystkich parlamentów lub izb, które odpowiedziały na dane pytanie. Wykorzystano natomiast przykłady o charakterze ilustracyjnym.

Pełne odpowiedzi, otrzymane od 41 spośród 41 parlamentów narodowych/izb 28 państw członkowskich i Parlamentu Europejskiego, można znaleźć w załączniku na stronie internetowej COSAC.

Uwaga na temat liczb

Spośród 28 państw członkowskich Unii Europejskiej 15 ma parlament jednoizbowy, natomiast 13 ma parlament dwuizbowy. W związku z tym współistnieniem systemów jednoizbowych i dwuizbowych w 28 państwach członkowskich Unii Europejskiej istnieje łącznie 41 krajowych izb parlamentarnych.

Parlamenty narodowe Austrii, Irlandii i Hiszpanii – mimo, że posiadają systemy dwuizbowe – przedstawiły po jednym zestawie odpowiedzi na kwestionariusz, w związku z czym maksymalna liczba respondentów dla jednego pytania wynosi 39. Na kwestionariusz nadesłano 39 odpowiedzi.

ABSTRAKT

ROZDZIAŁ 1: PRZYSZŁOŚĆ EUROPY

Pierwszy rozdział 29. półrocznego raportu COSAC poświęcony jest niektórym spośród głównych wyzwań stojących przed Europą i zawiera rozważania na temat ewentualnych reform procesu decyzyjnego, które mogłyby przybliżyć agendę unijną obywatelom Europy, przy jednoczesnym zbadaniu możliwości przyszłego rozszerzenia Unii, w szczególności w kierunku regionu Bałkanów Zachodnich.

Na pytanie o to, czy omówiono utworzenie grupy zadaniowej ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i uzyskiwania lepszych rezultatów przy mniejszych nakładach pracy („robić mniej, ale efektywniej”), ustanowionej przez przewodniczącego Komisji Jean-Claude’a Junckera i kierowanej przez pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa, większość parlamentów/izb udzieliła pozytywnej odpowiedzi, przy czym niektóre z nich zajęły formalne stanowisko lub wysłały pisemne uwagi do grupy zadaniowej.

Zgodnie z ustaleniami przedstawionymi w raporcie większość respondentów nie omówiła wytycznych dotyczących lepszego stanowienia prawa przedstawionych przez Komisję w lipcu 2017 r.

Respondenci poproszeni o wyrażenie opinii na niektóre z głównych tematów analizowanych przez grupę zadaniową i podzielenie się swoimi poglądami na temat procesu ustanowionego na mocy protokołu nr 2 do Traktatu wskazali szereg słabych punktów odnoszących się do ram czasowych i definicji pomocniczości, progów i wpływu na proces legislacyjny.

W związku z tym zwrócono się również do parlamentów/izb o zaproponowanie możliwych środków zaradczych. Szereg respondentów poparł pomysł wprowadzenia „zielonej karty”, jak również włączenia zasady proporcjonalności i podstawy prawnej do procesu kontroli. Respondenci wezwali również Komisję do poprawy odpowiedzi na uzasadnione opinie oraz do szerszego uwzględniania argumentów parlamentów narodowych.

Parlamenty/izby miały podzielone zdania w kwestii ewentualnego ponownego przekazania niektórych obszarów polityki państwom członkowskim, ogólnie opowiadając się za bardziej pragmatycznym podejściem, bez wyodrębniania całych obszarów polityki, natomiast ze skoncentrowaniem się w większym stopniu na poszczególnych aspektach każdego z nich oraz na potrzebie zmniejszenia gęstości uregulowań prawnych // mnogości uregulowań prawnych // mnogości przepisów // zagęszczenia regulacyjnego.

Parlamenty/izby zostały również zapytane, czy poparłyby zmianę traktatu, która zapewniłaby im bardziej znaczącą rolę w unijnym procesie legislacyjnym. Mimo że większość z nich wolała nie wyrażać opinii w tej sprawie, około jedna trzecia odpowiedziała twierdząco.

W pytaniu o strategię Komisji „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie” ponad połowa respondentów wskazała, że nie omówiła jeszcze tej strategii, ale ma zamiar to uczynić. Parlamenty/izby, które już debatowały na ten temat, zdecydowanie podkreśliły swoje poparcie, ale również znaczenie niepostrzegania całego regionu jako jednego podmiotu.

Parlamenty/izby zostały również zapytane o swoje przemyślenia na temat dalszego rozszerzenia UE w ciągu najbliższych siedmiu lat: jedna trzecia respondentów uznała ten krok za realistyczny.

W pytaniu o znaczenie sześciu sztandarowych inicjatyw strategii większość respondentów za najważniejszą uznała inicjatywę wzmocnienia poparcia dla praworządności.

W tym kontekście pytano również respondentów o ich politykę w zakresie kontroli polityki rozszerzenia UE. Większość parlamentów/izb wyjaśniła, że odpowiednie dokumenty, głównie stanowiska krajowe, dokumenty strategiczne i raporty są omawiane przez właściwe komisje, czasami w ścisłej współpracy z rządem.

Jeśli chodzi o poziom środków przewidzianych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych dla instrumentu pomocy przedakcesyjnej dla Bałkanów Zachodnich, poglądy parlamentów/izb były podzielone między zwolenników zwiększenia funduszy i zwolenników utrzymania ich na tym samym poziomie.

Parlamenty/izby zapytano również o poparcie dla zwiększonego udziału partnerów z Bałkanów Zachodnich w nieformalnych posiedzeniach na szczelbu Rady i na szczelbu ministerialnym z jednej strony oraz w pracach COSAC z drugiej strony. W odniesieniu do pierwszego z tych zagadnień większość respondentów wolała nie wyrażać opinii, aczkolwiek jedna trzecia odpowiedziała twierdząco. Jeśli chodzi o drugie zagadnienie, większość wyraziła poparcie, natomiast pozostali nie zajęli wyraźnego stanowiska.

ROZDZIAŁ 2: KOLEJNE „WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE” NA LATA 2021–2027

W drugim rozdziale 29. raportu półrocznego przeanalizowano stanowisko parlamentów narodowych w sprawie polityki spójności po roku 2020 oraz budżetu UE w kontekście skutków brexitu.

W rozdziale przeanalizowano przyszłość polityki spójności w świetle wyników debat parlamentarnych, jak również użyteczność samej tej polityki, a także rozważono przyszłość finansową wieloletnich ram finansowych (WRF).

Ponad połowa parlamentów/izb nie omówiła siódmego raportu na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej opublikowanego przez Komisję Europejską w październiku 2017 roku, a te, które odbyły taką dyskusję, omawiały ten dokument głównie na szczelbu komisji.

Parlamenty/izby przekazały niejednorodne oceny w odpowiedziach na pytanie, w którym proszono je o wskazanie, które problemy były jak dotąd najskuteczniej rozwiązywane w ramach polityki spójności, przy czym najwyżej oceniono rozwiązywanie problemów związanych ze zmniejszaniem dysproporcji regionalnych w obrębie państw członkowskich i wspieraniem wysiłków na rzecz „nadrabiania zaległości” przez słabiej rozwinięte państwa członkowskie, a w dalszej kolejności pobudzanie rozwoju gospodarczego w całej UE, a także promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa. Najniżej oceniono rozwiązywanie problemów związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom ubocznym globalizacji i promowaniem wartości UE zapisanych w art. 2 TUE (np. praworządność, prawa podstawowe).

Większość parlamentów/izb udzielających odpowiedzi na ankietę była zdania, że państwa członkowskie nie byłyby w stanie osiągnąć porównywalnych wyników bez instrumentów polityki spójności, a nikt z respondentów nie stwierdził, że byłoby to w dużym stopniu możliwe.

Ponad połowa parlamentów/izb wyraziła poparcie dla kontynuacji polityki spójności po 2020 r., a mniej więcej jedna czwarta poparła wprowadzenie nowych instrumentów jej finansowania. Żaden z respondentów nie uznał, że konieczne jest ograniczenie finansowania i zakresu polityki spójności.

W odpowiedzi na pytanie polegające na uszeregowaniu głównych braków we wdrażaniu polityki spójności większość respondentów wskazała na długie i złożone procedury administracyjne, a następnie na brak elastyczności w zarządzaniu projektami oraz na uciążliwe wymogi dotyczące

współfinansowania. Kolejne miejsca w rankingu zajęły takie pozycje jak opóźnienia w płatnościach na rzecz beneficjentów oraz uciążliwe procedury audytu i kontroli. Za mniej problematyczne uznano niewystarczające przekazywanie informacji o programach/funduszach wśród społeczeństwa oraz podejście odgórne przy opracowywaniu programów.

Zdaniem zdecydowanej większości parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi na ankietę, konieczne jest uproszczenie przepisów w celu poprawy polityki spójności po 2020 r. Ponad połowa respondentów wspomniała o potrzebie zapewnienia większej elastyczności, natomiast niemal jedna czwarta wskazała na potrzebę podniesienia potencjału administracyjnego. Dostosowanie przepisów dotyczących funduszy unijnych oraz uproszczenie warunków wstępnych zostało uznane za niezbędne przez niezbyt wielu respondentów.

Ponad jedna trzecia parlamentów/izb udzielających odpowiedzi była zdania, że wypłata środków UE nie powinna być uzależniona od poszanowania zasady praworządności w państwach członkowskich, natomiast nieco ponad połowa nie miała zdania w tej sprawie.

Zgodnie z ustaleniami przedstawionymi w raporcie większość parlamentów/izb wskazała, że nie omówiła raportu Grupy Wysokiego Szczebla ds. Zasobów Własnych, której przewodniczy Mario Monti. Parlamenti/izby, które omawiały ten raport, zrobiły to na posiedzeniach komisji lub w alternatywnych formatach, np. w ramach przygotowań do posiedzenia Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Ecofin).

W pytaniu o potencjalne nowe źródła dochodów, które można byłoby wykorzystać do sfinansowania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, większość respondentów nie miała zdania w tej sprawie, a wśród tych, którzy wyrazili opinię, największe poparcie zyskał podatek od transakcji finansowych, źródła własne oparte na zreformowanym podatku VAT, a także podatek od emisji CO₂/opłaty za emisję gazów cieplarnianych.

Ponad połowa parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi na ankietę, nie miała sprecyzowanego zdania na temat tego, czy byłyby skłonne poprzeć zwiększenie wkładu swojego państwa członkowskiego do budżetu UE po brexicie.

W pytaniu o to, na co przede wszystkim przeznaczyć wydatki z budżetu UE w kolejnym okresie finansowym, znaczna większość parlamentów/izb stwierdziła, że priorytetem powinno być zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych między państwami członkowskimi i w ich obrębie. W następnej kolejności wymieniano wzmocnienie polityki bezpieczeństwa i obrony UE oraz wzmocnienie kontroli granic i zwalczanie nielegalnej migracji. Mniejszość respondentów opowiedziała się za takimi celami jak agenda cyfrowa, energia odnawialna i polityka zewnętrzna UE.

Znaczna większość parlamentów/izb nie miała zdania, czy następne WRF powinny opierać się na kompleksowej strategii na rzecz przyszłości UE podobnej do strategii „Europa 2020”.

Większość respondentów nie miała sprecyzowanej opinii na temat okresu obowiązywania kolejnych WRF. Pozostali sugerowali utrzymanie obecnie stosowanego okresu siedmioletniego.

Większość parlamentów/izb nie wyraziła opinii na temat zniesienia rabatów od składek państw członkowskich, natomiast znaczna liczba respondentów wyraziła poparcie dla tego pomysłu.

Większość respondentów poparła pomysł zwiększenia elastyczności budżetu UE, co umożliwiłoby szybką reakcję na wyzwania.

ROZDZIAŁ 3: EUROPEJSKI FILAR PRAW SOCJALNYCH

W trzecim rozdziale 29. raportu półrocznego dokładniej omówiono europejski filar praw socjalnych,

kładąc silny nacisk na zatrudnienie, włączenie społeczne i wzrost gospodarczy. W rozdziale zebrano opinie parlamentów/izb na temat przyszłych działań w zakresie zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, a także ich stanowiska w zakresie warunków pracy i innych obszarów polityki społecznej.

Ustalono, że zdecydowana większość parlamentów/izb omówiła już europejski filar praw socjalnych.

Udzielano różnych odpowiedzi na pytanie o wskazanie tych zasad filaru, które uznawano za najważniejsze w osiągnięciu jego celów, przy czym za najważniejsze uznano dostęp do edukacji, szkoleń i uczenia się przez całe życie, równość szans, jak również ochronę socjalną i zasiłki dla osób bezrobotnych.

Największa liczba parlamentów/izb uznała społeczne konsekwencje kryzysu finansowego, czyli ubóstwo, wykluczenie społeczne, nierówności i bezrobocie, za najbardziej palącą kwestię, w rozwiązaniu której filar mógłby okazać się pomocny.

Jeśli chodzi o najważniejsze narzędzia wdrażania zasad określonych w filarze, większość parlamentów/izb wskazała na wzmocniony europejski semestr obejmujący zasady filaru oraz instrumenty finansowania UE opracowane w celu wspierania reform na szczeblu krajowym.

Zdecydowana większość respondentów zgodziła się, że istnieje potrzeba większej koordynacji polityki społecznej państw członkowskich na szczeblu UE.

W raporcie odnotowano, że największym poparciem parlamentów/izb cieszyła się dyrektywa ramowa w sprawie godnych warunków pracy we wszystkich formach zatrudnienia oraz zalecenie w sprawie ochrony socjalnej we wszystkich formach zatrudnienia.

Większość parlamentów/izb nie miała zdania, jeśli chodzi o poparcie lub brak poparcia dla wprowadzenia i monitorowania – w ramach europejskiego semestru – jasnych i wiążących celów w zakresie zmniejszenia zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć.

Podobnie też większość respondentów nie wyraziła zdania w pytaniu o to, czy popierają inicjatywę na rzecz Europejskiego Urzędu ds. Pracy.

Wśród głównych tematów społecznych omawianych przez parlamenty/izby najczęściej było tematów związanych z zatrudnieniem.

ROZDZIAŁ 1

PRZYSZŁOŚĆ EUROPY

PIERWSZY ROZDZIAŁ 29. RAPORTU PÓLROCZNEGO został pomyślany jako podsumowanie poglądów parlamentów narodowych na temat przyszłości Unii Europejskiej i procesu decyzyjnego, tym samym przybliżając obywatelom Europy agendę europejską.

W Sekcji A skupiono się w szczególności na grupie zadaniowej ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i uzyskiwania lepszych rezultatów przy mniejszych nakładach pracy, powołanej przez przewodniczącego Komisji Europejskiej Jean-Claude'a Junckera i działającej pod przewodnictwem pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa.

W Sekcji B skoncentrowano się na dyskusjach w łonie parlamentów/izb na temat dalszego rozszerzania UE, w szczególności w odniesieniu do Bałkanów Zachodnich.

Sekcja A

Grupa zadaniowa ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i uzyskiwania lepszych rezultatów przy mniejszych nakładach pracy („robić mniej, ale efektywniej”)

i. Opinia parlamentów/izb w sprawie powołania grupy zadaniowej

Na pytanie, czy ich parlament/izba omówiły już powołanie i pracę grupy zadaniowej, 17 spośród 39 respondentów odpowiedziało negatywnie. Czternaście parlamentów/izb poinformowało, że obradowało na ten temat podczas posiedzeń komisji, a dziewięć zaznaczyło, że debata odbyła się w innej formie¹.

Wielu respondentów wskazało, że temat był omawiany w ujęciu ogólnym, bez zajmowania oficjalnego stanowiska, a kilku respondentów dodało, że mogą być kontynuowane dalsze prace nad tym zagadnieniem (niderlandzka *Eerste Kamer*, fińska *Eduskunta*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, hiszpańskie *Cortes Generales*, słoweński *Državni svet*, szwedzki *Riksdag*).

Inni respondenci zauważyli, że wprawdzie przyjęli powołanie grupy zadaniowej z zadowoleniem, to jednak mieli w związku z tym pewne obawy. Węgierskie *Országgyűlés* uznało, że okres nominacji członków, jak również okres, na który powołano grupę, są zbyt krótkie. Ponadto marszałek tego parlamentu wysłał pismo do przewodniczącego Junckera, w którym wezwał parlamenty narodowe do większego udziału w grupie zadaniowej. Niderlandzka *Tweede Kamer* wskazała również, że wysłała pismo do pierwszego wiceprzewodniczącego Timmermansa w sprawie późnego etapu i składu grupy zadaniowej. Szwedzki *Riksdag* uznał zarówno metodę (to, że konferencja COSAC musiała nominować przedstawicieli parlamentów narodowych do grupy zadaniowej), jak i krótki termin przeznaczony na mianowanie przedstawicieli za niezadowolające. Niemiecki *Bundestag* wyraził rozczarowanie faktem, że w grupie zadaniowej nie uczestniczy Parlament Europejski.

Nic więc dziwnego, że parlamenty/izby, których przedstawiciele byli członkami grupy zadaniowej, zaznaczyły, że omawiały ten temat na kilku posiedzeniach swoich komisji. Estoński *Riigikogu* zauważył, że oprócz procesu nominacji, który miał miejsce podczas estońskiej prezydencji w COSAC, na początku 2018 r. omówiono i poparto pismo czeskiej izby parlamentu (*Senát*) (wkład w

¹ Część respondentów udzieliła więcej niż jednej odpowiedzi.

pracę grupy zadaniowej). Bułgarskie *Narodno sabranie* podkreśliło, że utworzyło specjalną wewnętrzną grupę roboczą, w skład której weszli posłowie, jak również eksperci w dziedzinie prawa unijnego, procesu legislacyjnego i pomocniczości w celu omówienia tej kwestii, natomiast przewodniczący Komisji Spraw Europejskich, który był również członkiem grupy zadaniowej, przekazywał regularne aktualne informacje na temat prac komitetu. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* odnotowały, że ich przedstawiciel w grupie zadaniowej przedłożył kilka dokumentów wraz z sugestiami dotyczącymi pracy grupy zadaniowej.

Niektórzy respondenci wskazali, że przyjęli formalne stanowiska na omawiany temat. Czeski *Senát* przedstawił swój wkład w prace grupy zadaniowej, sygnowany wspólnie przez 21 parlamentów/izb. Francuskie *Assemblée nationale* zauważyło, że jego Komisja Spraw Europejskich wydała kilka komunikatów dotyczących działań następczych dotyczących grupy zadaniowej oraz roli parlamentów narodowych w ochronie zasady pomocniczości. Stała Podkomisja ds. UE niemieckiego *Bundestagu* debatowała na ten temat w dniu 21 lutego 2018 r., podkreślając znaczenie dogłębnej analizy tematu. Francuski *Sénat* wyraził aprobatę dla utworzenia grupy zadaniowej i wyraził nadzieję, że umożliwiłoby to przegląd obecnego procesu, zapewniając parlamentom narodowym więcej czasu na kontrolę, lepsze uzasadnienie działań Komisji, a także możliwość kontroli aktów delegowanych i wykonawczych UE. Ponadto, francuski *Sénat* stwierdził, że grupa zadaniowa powinna określić obszary, w których działania na poziomie Unii przyniosłyby rzeczywistą wartość dodaną. Duński *Folketing* również poparł utworzenie grupy zadaniowej i odnotował, że przedłożył dokument do dyskusji na tematy objęte mandatem grupy zadaniowej. Niemiecki *Bundesrat* podkreślił, że jest bardzo zainteresowany udziałem w grupie zadaniowej ze względu na swoje znaczne doświadczenie w tej dziedzinie, a także zaplanował aktywne zaangażowanie się w prace grupy roboczej COSAC w tej sprawie.

Parlament Europejski zauważył, że temat grupy zadaniowej został omówiony przez Konferencję Przewodniczących.

Na pytanie o to, czy wytyczne w sprawie lepszego stanowienia prawa² przedstawione przez Komisję w lipcu 2017 r. zostały omówione, większość respondentów (33 spośród 39) udzieliła odpowiedzi przeczącej. Pięć parlamentów/izb odnotowało, że omawiało dokument podczas posiedzeń komisji, natomiast trzy omówiły go w innej formie³. Wśród tej grupy węgierskie *Országgyűlés* zauważyło, że wytyczne były omawiane w ramach programu prac Komisji na 2018 rok i uznało, że Komisja przedstawiła mniej priorytetów i wniosków ustawodawczych, wskazując jednocześnie na rolę szczegółowych i dobrze uzasadnionych ocen skutków, zwłaszcza w przypadku projektów wniosków ustawodawczych wchodzących w zakres protokołu nr 2 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Hiszpańskie *Cortes Generales* omówiły wytyczne w ramach prac Wspólnego Komitetu ds. UE, jednak bez przyjmowania formalnej uchwały. Niemiecki *Bundestag* zauważył, że lepsze stanowienie prawa jest tematem powracającym w jego pracach, a luksemburska *Chambre des Députés* wskazała, że docenia m.in. poprawę w zakresie przejrzystości, lepszą jakość ocen skutków oraz szersze konsultacje z zainteresowanymi stronami. Komisja JURI Parlamentu Europejskiego podkreśliła, że wytyczne w sprawie lepszego stanowienia prawa zostały uwzględnione w projekcie sprawozdania JURI-AFCO w sprawie interpretacji i wdrożenia porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa (2016/2018(INI))⁴.

² <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/SWD-2017-350-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

³ Niektórzy respondenci udzielili więcej niż jednej odpowiedzi.

⁴ Przyjęcie sprawozdania końcowego zaplanowano na 25 kwietnia 2018 r.

ii. Protokół 2 do TFUE – słabe strony i możliwe środki zaradcze

Parlamenty/izby poproszono również o przedstawienie opinii na temat procesu ustanowionego na mocy protokołu nr 2 do Traktatu. Dziewięć spośród 39 parlamentów/izb stwierdziło, że uznaje ten proces za skuteczny i efektywny, natomiast 14 innych było przeciwnego zdania. Szesnastu respondentów nie wyraziło opinii w tej sprawie.

Wśród głównych słabych stron omawianego procesu respondenci wymienili:

- 1) Czas do dyspozycji parlamentów narodowych na przeanalizowanie wniosków Komisji (8 tygodni) okazał się zbyt krótki (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, czeska *Poslanecká sněmovna*, czeski *Senát*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, grecki *Vouli ton Ellinon*, polski *Sejm*, szwedzki *Riksdag*);
- 2) Komisja Europejska zdawała się preferować ograniczoną definicję pomocniczości, a następnie położyła nadmierny nacisk na jej aspekty prawne (czeski *Senát*, estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, polski *Sejm*, polski *Senat*);
- 3) Uzasadnione opinie przedstawione przez parlamenty narodowe uznano za niemające znaczącego wpływu na proces decyzyjny UE (fińska *Eduskunta*, węgierskie *Országgyűlés*). Niektórzy respondenci uznali, że Komisja nie wzięła pod uwagę ich argumentów w wystarczającym stopniu, udzielając zamiast tego ogólnych odpowiedzi na ich obawy (czeska *Poslanecká sněmovna*, polski *Sejm*, polski *Senat*), natomiast inni zauważyli, że parlamenty narodowe zostały formalnie zaproszone do udziału w procesie legislacyjnym dopiero na jego wczesnych etapach, nie mogąc w związku z tym wziąć udziału w większej części procesu legislacyjnego (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, bułgarskie *Narodno sabranie*);
- 4) Progi ustanowione w protokole nr 2 są trudne do osiągnięcia (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, polski *Senat*, szwedzki *Riksdag*).

Kilkoro respondentów zauważyło, że choć proces ten ogólnie stwarza parlamentom narodowym dobrą okazję do wypowiedzi, pewne aspekty można jednak poprawić (bułgarskie *Narodno sabranie*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, łotewska *Saeima*, maltańska *Kamra tad-Deputati*). Belgijski *Sénat* był zdania, że dzięki protokołowi nr 2 proces decyzyjny UE stał się znacznie bardziej przejrzysty i dostępny dla parlamentów narodowych, a ponadto doprowadził on do intensywniejszej i lepszej współpracy międzyparlamentarnej w ramach UE.

Niderlandzka *Eerste Kamer* odniosła się do dotychczasowego wkładu COSAC w prace nad poprawą procedury, jak również do dokumentu przygotowanego przez czeski *Senát*, natomiast duński *Folketing* odniósł się do swojego własnego wkładu. Rumuńska *Camera Deputaților* wyraziła raczej niejednoznaczną opinię na temat skuteczności zasady pomocniczości, nie zajmując oficjalnego stanowiska w tej sprawie.

Ponadto szwedzki *Riksdag* i litewski *Seimas* zauważyły, że zbyt krótkie uzasadnienia Komisji utrudniają parlamentom narodowym właściwe zbadanie, czy zasada pomocniczości była przestrzegana.

W pytaniu o możliwe sposoby usprawnienia istniejącego procesu bez zmiany Traktatu parlamenty narodowe przedstawiły następujące propozycje:

- 1) przedłużenie 8-tygodniowego okresu (cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, estoński *Riigikogu*, niemiecki *Bundestag*, litewski *Seimas*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaților*, szwedzki

- Riksdag*, brytyjski *House of Lords*), na przykład w celu uwzględnienia okresów przerw w pracy lub świąt (belgijski *Sénat*, czeski *Senát*, czeska *Poslanecká sněmovna*, niderlandzka *Eerste Kamer*, niderlandzka *Tweede Kamer*, francuski *Sénat*, grecki *Vouli ton Ellinon*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, komisja JURI w Parlamencie Europejskim). Komisja AFCO Parlamentu Europejskiego odniosła się do rezolucji PE, w której również wezwano do bardziej elastycznego podejścia do terminów przekazywania projektów aktów legislacyjnych.
- 2) W przypadku osiągnięcia prognozy Komisja powinna zmienić swój pierwotny wniosek zgodnie z zastrzeżeniami dotyczącymi pomocniczości zgłaszanymi przez parlamenty narodowe (czeska *Poslanecká sněmovna*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, polski *Sejm*, brytyjski *House of Lords*). Ponadto Komisja powinna udzielić oficjalnych odpowiedzi w odpowiednim czasie, być może w tym samym terminie, co termin wyznaczony dla parlamentów narodowych (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, czeski *Senát*, niderlandzka *Tweede Kamer*, grecki *Vouli ton Ellinon*, maltańska *Kamra tad-Deputati*).
 - 3) Komisja Europejska powinna również poprawić jakość odpowiedzi na uzasadnione opinie, udzielając jasnych odpowiedzi na zastrzeżenia parlamentów/izb (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, bułgarskie *Narodno sabranie*, czeski *Senát*, czeska *Poslanecká sněmovna*, niderlandzka *Eerste Kamer*, niderlandzka *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, polski *Sejm*, komisja AFCO Parlamentu Europejskiego).
 - 4) Słoweński *Državni zbor* wskazał, że potrzebna jest bardziej pozytywna postawa Komisji, jak również wzmocnienie dialogu między parlamentami narodowymi a Komisją (niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, węgierskie *Országgyűlés*, łotewska *Saeima*). Grecki *Vouli ton Ellinon* wezwał do poprawy dialogu z Parlamentem Europejskim, a w szczególności z jego sprawozdawcami.
 - 5) Należy dokładniej przeanalizować opcję „zielonej karty” jako możliwość, dzięki której parlamenty narodowe będą mogły domagać się odgrywania pozytywnej roli w europejskim procesie legislacyjnym, w przeciwieństwie do (lub jako dodatek do) negatywnej funkcji „żółtej karty” i „pomarańczowej karty” (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, francuskie *Assemblée nationale*, grecki *Vouli ton Ellinon*, węgierskie *Országgyűlés*, rumuńska *Camera Deputaților*, brytyjski *House of Lords*, komisja JURI w Parlamencie Europejskim).
 - 6) Należy dokładniej przeanalizować zasady proporcjonalności i podstawy prawnej (francuski *Sénat*, grecki *Vouli ton Ellinon*, niderlandzka *Eerste Kamer*, niderlandzka *Tweede Kamer*, brytyjski *House of Lords*, komisja JURI Parlamentu Europejskiego) jako integralną część procesu kontroli.
 - 7) Komisja powinna przedstawić lepsze oceny skutków swoich wniosków legislacyjnych w uzasadnieniach w celu ich rzeczywistego uzasadnienia (bułgarskie *Narodno sabranie*, czeski *Senát*, niderlandzka *Tweede Kamer*, francuski *Sénat*, litewski *Seimas*).

Komisja AFCO Parlamentu Europejskiego wezwała również do zacieśnienia współpracy między parlamentami narodowymi w celu pełnego zbadania istniejących mechanizmów. Za wzmocnioną współpracą i wymianą informacji między parlamentami narodowymi opowiedziały się: polski *Sejm*, słoweński *Državni zbor*, węgierskie *Országgyűlés*, polski *Senat*.

Grecki *Vouli ton Ellinon* zaproponował, aby parlamenty/izby uzgodniły wspólny format uzasadnionych opinii, natomiast komisja JURI Parlamentu Europejskiego zaproponowała ustanowienie niewiążących wytycznych w celu ułatwienia parlamentom narodowym oceny zgodności z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, bez naruszania ich swobody decyzyjnej. Niemiecki *Bundesrat* poruszył również kwestię zbliżenia w zakresie wspólnego rozumienia kontroli

zasady pomocniczości.

Fińska *Eduskunta* zasugerowała, aby grupy robocze Rady zajęły stanowisko w sprawie wszystkich uzasadnionych opinii wydanych przez parlamenty narodowe, najlepiej w oparciu o oświadczenie rządu narodowego reprezentującego dany parlament/izbę.

Węgierskie *Országgyűlés* wezwało do ustanowienia „czerwonej karty”, natomiast francuski *Sénat* zwrócił uwagę na przekazywanie aktów delegowanych i wykonawczych.

Parlamenty/izby zapytano również, czy istnieją obszary polityki, w których z czasem proces decyzyjny lub wykonawczy mógłby zostać przekazany w całości lub w części bądź w sposób ostateczny z powrotem do państw członkowskich. Większość respondentów (27 spośród 39) nie wyraziła opinii w tej sprawie, natomiast sześciu respondentów wskazało, że takich obszarów nie ma. Taka sama liczba respondentów udzieliła jednak odpowiedzi twierdzącej.

Fińska *Eduskunta* zauważyła, że należy unikać nadmiernej regulacji w jakiegokolwiek dziedzinie i że Unia powinna działać tylko wtedy, gdy jej działania mogą przynieść wartość dodaną, bez ograniczeń w jakiegokolwiek konkretnej dziedzinie polityki. Zaproponowano również, aby Unia Europejska skoncentrowała swoje działania regulacyjne i ogólne na tych krokach, które służą utrzymaniu zrównoważonego wzrostu, tworzeniu nowych miejsc pracy i poprawie bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego. Zarówno fińska *Eduskunta*, jak i belgijski *Sénat* podkreśliły, że głównym problemem nie powinno być to, by robić mniej, ale by zapewnić większą efektywność działań UE. Francuski *Sénat* zauważył również, że potrzebne jest bardziej pragmatyczne podejście i wskazał na politykę konkurencji – jej wdrożenie na szczeblu narodowym może być skuteczne tylko pod warunkiem, że sama polityka europejska będzie wiarygodna i dobrze dostosowana. Czeski *Senát* wyraził podobną opinię, twierdząc, że trudno byłoby mu znaleźć kompletne obszary polityki, w których można byłoby dokonać ponownego przekazania uprawnień w zakresie procesu decyzyjnego. Pojawiły się pewne kwestie, którymi wszystkie państwa członkowskie chciały zająć się wspólnie na szczeblu UE, a także inne zagadnienia, w przypadku których preferowane było jedynie ograniczone działanie lub brak działania na szczeblu UE. Korzystniej byłoby zwrócić uwagę na szczegóły niż oceniać kompletne obszary polityki w oparciu o zasadę pomocniczości. Niemiecki *Bundesrat* zauważył, że zazwyczaj spotykał się z propozycjami w takich dziedzinach, jak narodowa polityka bezpieczeństwa, praca i opieka społeczna, edukacja, badania i polityka kulturalna, gdzie uwzględniano zasadę pomocniczości. Żądanie ponownego przekazania uprawnień w tych obszarach byłoby zbyt daleko posunięte. W zamian preferowane byłoby zmniejszenie mnogości uregulowań prawnych.

Łotewska *Saeima* zwróciła uwagę, że działania Komisji zmierzały już w tym kierunku i jej zdaniem UE powinna być „wielka w wielkich i mała w małych sprawach”. Rumuńska *Camera Deputaților* zauważyła, że jej ograniczona liczba uzasadnionych opinii i rzadkie odniesienia do zasady proporcjonalności sygnalizują, że kwestia ta nie znajduje się na wysokim miejscu pod względem ważności.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* odnotowały, że w ramach grupy zadaniowej przygotowywany jest obecnie kompletny przegląd sytuacji.

Według grupy parlamentarnej AKEL – Lewica – Nowe Siły cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon* obszar polityki gospodarczej i fiskalnej mógłby zostać w całości lub w części przekazany ponownie państwom członkowskim.

Na pytanie o to, czy ich parlament/izba opowiedziałyby się za zmianą Traktatu, przyznając parlamentom narodowym większą rolę w procesie legislacyjnym UE, 14 spośród 39 respondentów odpowiedziało twierdząco. Cztery parlamenty/izby wskazały, że nie poparą takiej zmiany, natomiast większość (21 spośród 39) nie wyraziła opinii w tej sprawie.

Komisja AFCO Parlamentu Europejskiego wskazała, że w swojej rezolucji w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej (2014/2248(INI)) Parlament Europejski zaproponował „uzupełnienie i wzmocnienie uprawnień parlamentów narodowych poprzez wprowadzenie procedury „zielonej karty”, zgodnie z którą parlamenty narodowe mogłyby przedkładać Radzie do rozpatrzenia wnioski ustawodawcze”. Komisja AFCO rozpatrywała również projekt sprawozdania, jak również poprawki do niego dotyczące „Wdrażania postanowień Traktatu dotyczących parlamentów narodowych”.

Sekcja B

Rozszerzenie UE i perspektywa UE dla Bałkanów Zachodnich

i. Dyskusja parlamentów/izb na temat dalszego zaangażowania na Bałkanach Zachodnich

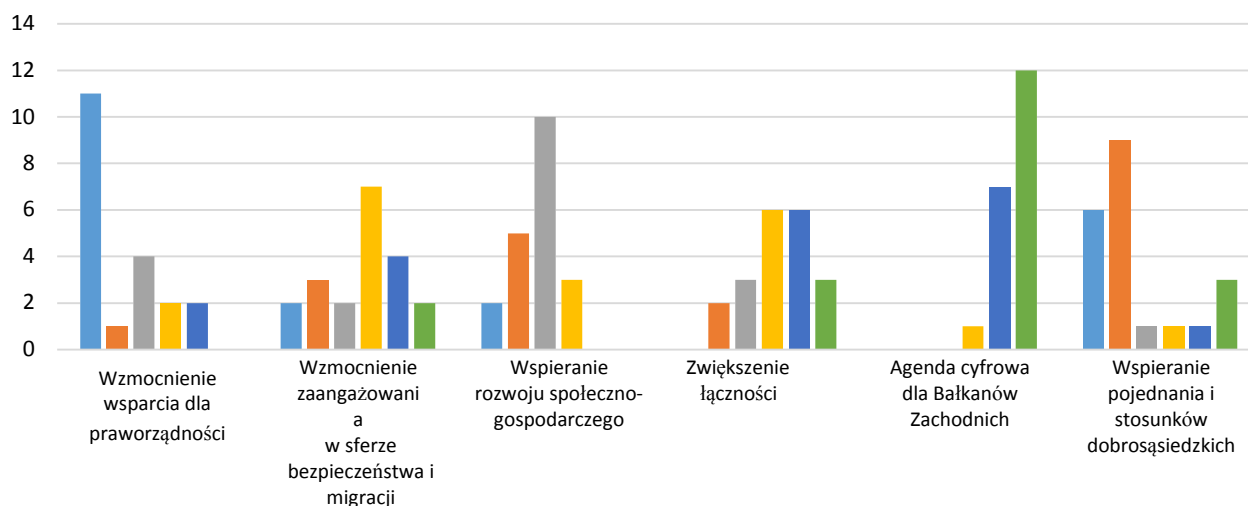
Jeśli chodzi o strategię Komisji „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie” (przedstawioną w dniu 6 lutego 2018 r.), większość respondentów (21 spośród 36) nie omówiła strategii, ale siedmiu z nich wyraziło taki zamiar na późniejszym etapie. Z kolei 13 parlamentów/izb, w tym komisja AFET Parlamentu Europejskiego, omawiało ten temat podczas posiedzeń komisji. Cztery parlamenty/izby omówiły strategię na sesjach plenarnych. Maltańska *Kamra tad- Deputati* i niemiecki *Bundesrat* podkreśliły swoje poparcie dla strategii, ponieważ wykazała ona dobrą równowagę między realizmem a ambicjami. Niemiecki *Bundesrat* dodał ponadto, że Bałkany Zachodnie potrzebują jasnej perspektywy przystąpienia do UE jako sposobu na ustabilizowanie i zabezpieczenie pokoju w regionie, a także w całej Europie, poprzez promowanie reform w sektorze administracji oraz rządów prawa.

Wśród tych, którzy omówili strategię Komisji, słoweńskie *Državni zbor* i *Državni svet*, chorwacki *Hrvatski sabor* i estoński *Riigikogu* podkreśliły pełne poparcie dla perspektywy rozszerzenia w przypadku Bałkanów Zachodnich. Chorwacki *Hrvatski sabor*, jak również luksemburska *Chambre des Députés* oraz austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* dodatkowo podkreśliły znaczenie dopuszczenia każdego kraju do przystąpienia do Unii Europejskiej indywidualnie, po spełnieniu wszystkich warunków. Bułgarskie *Narodno sabranie* podkreśliło – jako jeden z priorytetów bułgarskiej prezydencji – swoje poparcie dla integracji europejskiej regionu Bałkanów Zachodnich jako gwarancji stabilności, rozwoju gospodarczego i postępu społecznego. Zauważyło również, że stosunek UE i jej państw członkowskich do dalszego rozszerzenia zmienił się od początku istnienia Komisji Junckera i że był to krok we właściwym kierunku. Litewski *Seimas* podkreślił istotną rolę komunikacji strategicznej w celu uzyskania większego poparcia opinii publicznej dla dalszego rozszerzenia i zwiększenia wzajemnego zrozumienia między UE, jej państwami członkowskimi i Bałkanami Zachodnimi.

Parlamenty/izby poproszono również o ocenę znaczenia sześciu inicjatyw przewodnich strategii Komisji Europejskiej na rzecz wspierania procesu transformacji na Bałkanach Zachodnich. Ponad połowa respondentów (11 spośród 21) za najważniejszą uznała inicjatywę wzmocnienia wsparcia dla praworządności. Z kolei 12 spośród 21 parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, uznało

inicjatywę dotyczącą agendy cyfrowej dla Bałkanów Zachodnich za najmniej ważną. Inicjatywy dotyczące wzmocnienia zaangażowania w zakresie bezpieczeństwa i migracji, wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego, zwiększania łączności oraz wspierania pojednania i dobrych stosunków sąsiedzkich zostały ocenione przez respondentów mniej więcej jednakowo. Prawie połowa parlamentów/izb (18 spośród 39) pominęła to pytanie.

Na ile ważne jest dla Państwa sześć sztandarowych inicjatyw* Komisji?

* „1” – najważniejsze; „6” - najmniej ważne

ii. Opinie parlamentów/izb na temat zwiększonego zaangażowania Bałkanów Zachodnich w procesach i strukturach UE

W odpowiedzi na pytanie, czy parlamenty/izby poprzę zwiększony udział Bałkanów Zachodnich w nieformalnych posiedzeniach Rady oraz spotkaniach na szczeblu ministerialnym, ponad połowa respondentów (21 spośród 36) nie wyraziła wyraźnego stanowiska. Z kolei 14 parlamentów/izb wyraziło swoje poparcie dla zwiększonego udziału.

Ponadto parlamenty/izby zapytano o poparcie dla zwiększonego zaangażowania Bałkanów Zachodnich w prace i działania COSAC. Większość respondentów (19 spośród 35) wyraziła swoje poparcie dla zwiększonego zaangażowania. Pozostali respondenci (17 spośród 36) nie wyrazili jednoznacznej opinii. Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* ogłosił, że będzie popierał większe zaangażowanie wszystkich partnerów z Bałkanów Zachodnich z wyjątkiem Kosowa*, ponieważ Kosowo nie zostało uznane przez Republikę Cypryjską.

Komisja AFET Parlamentu Europejskiego zadeklarowała swoje ogólne poparcie dla dalszego włączania Bałkanów Zachodnich w procesy i struktury UE.

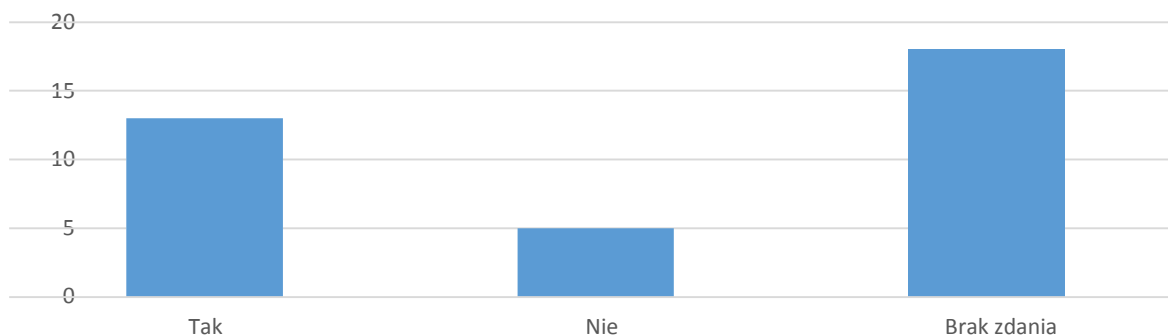
iii. Opinie parlamentów/izb w sprawie przystąpienia nowych członków do UE

Parlamenty/izby zapytano, czy uważają, że przystąpienie nowych członków do UE w ciągu najbliższych siedmiu lat jest realistyczne. Większość respondentów (19 spośród 37) nie wyraziła żadnej opinii. Tylko jedna trzecia (13 spośród 36) stwierdziła, że uznaje taki krok za bardzo realistyczny. Litewski *Seimas* oświadczył, że podziela pogląd Komisji, że zdecydowana perspektywa członkostwa Bałkanów Zachodnich w UE leży we własnym interesie UE, ponieważ można je postrzegać jako inwestycję w utrzymanie stabilnej, silnej i zjednoczonej Europy opartej na wspólnych wartościach, a zatem należy bezwzględnie zachować politykę otwartych drzwi, zauważając jednocześnie, że proces akcesyjny nie powinien być automatyczny, a postępy każdego kraju powinny być rozpatrywane indywidualnie. Litewski *Seimas* dodał ponadto, że UE powinna pozostać aktywna również w zakresie polityki Partnerstwa Wschodniego. Belgijski *Sénat* potwierdził, że ogólną polityką UE powinno być zbliżenie Bałkanów Zachodnich do UE i tworzenie zachęt. Komitet AFET wskazał rok 2025 jako datę orientacyjną w ramach „zasady regat” dla dalszego rozszerzenia (tzn. każdy kraj w swoim tempie).

Brytyjski *House of Lords* stwierdził, że w styczniu komisja ds. stosunków międzynarodowych opublikowała raport zatytułowany „Wielka Brytania a przyszłość Bałkanów Zachodnich”, w którym stwierdziła, że Zjednoczone Królestwo, wraz z partnerami międzynarodowymi, musi chronić poczynione postępy, nawet jeśli wymagałoby to nowych sposobów koordynacji i współpracy z UE i jej państwami członkowskimi. Podkreślono również, że za wszelką cenę należy przeciwdziałać destabilizującym wpływom z zewnątrz.

* Wskazanie to pozostaje bez uszczerbku dla stanowisk w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją nr 1244 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz z opinią MTS w sprawie ogłoszenia niepodległości Kosowa.

Czy uważają Państwo, że przystąpienie nowych członków do UE w ciągu najbliższych lat jest realne?

W odniesieniu do pytania o poziom środków finansowych przewidzianych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych (WRF) na instrument pomocy przedakcesyjnej dla Bałkanów Zachodnich, połowa parlamentów/izb uczestniczących w ankiecie (12 spośród 24) odpowiedziała, że środki te należy zwiększyć. Druga połowa respondentów odpowiedziała, że należy utrzymać obecny poziom finansowania. Portugalska *Assembleia da República* oświadczyła, że wkrótce rozpocznie dyskusję na temat wieloletnich ram finansowych, a do tej pory nie miała wyraźnego stanowiska w sprawie wspólnych funduszy pomocy przedakcesyjnej. Komisja AFET Parlamentu Europejskiego zażądała odpowiedniego finansowania, aby umożliwić realizację ambitnych działań zewnętrznych i dodała, że stanowisko Parlamentu Europejskiego w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych zostanie poddane pod głosowanie w dniu 16 kwietnia 2018 r.

Parlamenty/izby zostały również zapytane o swoją politykę kontroli polityki rozszerzenia UE, w szczególności w odniesieniu do sprawozdań z monitorowania, rocznych sprawozdań z postępów oraz pakietu rozszerzeniowego:

- Dwie trzecie parlamentów/izb (24 spośród 36) wyjaśniło, że istotne dokumenty dotyczące rozszerzenia UE (stanowiska narodowe, dokumenty strategiczne, sprawozdania) wraz z innymi dokumentami były omawiane przez właściwe komisje, o ile zostało to uznane za konieczne;
- Litewski *Seimas* dodał, że Komisja Spraw Zagranicznych co roku omawiała cały pakiet rozszerzeniowy, a w dalszej kolejności przedstawiła swoją opinię w formie wniosków, które następnie zostały przedstawione rządowi;
- Różni respondenci (11 spośród 36) wyraźnie odnotowali silne zaangażowanie i współpracę z rządami oraz wymianę informacji z właściwymi ministrami;
- Francuski *Sénat* odniósł się do bliskich kontaktów między komisjami i ambasadorami różnych krajów, jak również wizyt delegacji. Czeski *Senát* stwierdził, że kraje Partnerstwa Wschodniego odwiedziła również jego Komisja ds. UE;
- Słoweński *Državni zbor* podkreślił, że Komisja ds. UE analizuje całość negocjacji, w tym otwarcie i zamknięcie poszczególnych rozdziałów;
- Fińska *Eduskunta* oświadczyła, że proces kontroli jest taki sam dla każdego tematu dotyczącego UE. Tym samym Wielka Komisja podjęła decyzję w sprawie stanowiska Parlamentu;

- Chorwacki *Hrvatski sabor* wskazał, że ściśle monitoruje posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych;
- Włoski *Senato della Repubblica* podkreślił zachowanie bliskich stosunków dwustronnych z większością krajów Bałkanów Zachodnich. W ramach tych relacji rozpatrzono oddzielne sprawozdania z postępów.
- Niderlandzka *Eerste Kamer* zauważyła, że polityka rozszerzenia UE została wymieniona jako jeden z priorytetów określonych w programie prac Komisji Europejskiej na 2018 r.
- Rumuńska *Camera Deputaţilor* oświadczyła, że nie przeanalizowała komunikatu z 2016 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE.
- Estoński *Riigikogu* odnotował, że przeprowadzona przezeń kontrola była związana z mandatem udzielonym ministrowi przed posiedzeniem Rady ds. Ogólnych.
- Luksemburska *Chambre des Députés* zaznaczyła, że wszystkie debaty na temat rozszerzenia i rocznych sprawozdań z postępów miały miejsce podczas dorocznej debaty na temat polityki zagranicznej i europejskiej podczas sesji plenarnej.
- Bułgarskie *Narodno sabranie* zauważyło, że roczny pakiet rozszerzeniowy był regularnie włączany do rocznego programu prac Zgromadzenia Narodowego w sprawach dotyczących UE. Posiedzenia odpowiednich komisji mogłyby zostać rozszerzone na debaty publiczne z udziałem różnych zainteresowanych stron, takich jak środowiska akademickie, organizacje niekomercyjne, przedstawiciele instytucji państwowych i korpusu dyplomatycznego.
- Niemiecki *Bundestag* stwierdził, że prowadzi regularne debaty na ten temat i zwrócił uwagę na fakt istnienia sprawozdawcy dla każdego kraju kandydującego, a także na intensywny dialog z Komisją Europejską i regularną obecność w krajach kandydujących.
- Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* podkreśliły regularną dyskusję na temat procesu rozszerzenia.
- Niemiecki *Bundesrat* odniósł się do ustawy o współpracy między Federacją a krajami związkowymi w sprawach Unii Europejskiej, która została zreformowana w 2009 r. i która zobowiązywała rząd federalny do informowania Bundesratu o zamiarze rozpoczęcia przez Radę negocjacji w sprawie rozszerzenia zgodnie z art. 49 TUE, w szczególności w przypadkach, gdy dotyczyło to interesów krajów związkowych. Na mocy ustawy powołano również specjalnego delegata do grupy roboczej Rady ds. rozszerzenia.
- Irlandzki *House of Oireachtas* stwierdził, że rozpatruje wszystkie wnioski legislacyjne Komisji Europejskiej dotyczące kontroli i może również rozważyć inne publikacje, takie jak sprawozdania z monitorowania rozszerzenia. Zgodnie z zakresem zadań Wspólna Komisja do Spraw Unii Europejskiej (JCEUA) komisja ta rozpatrywała „zawiadomienia o wnioskach o członkostwo w Unii Europejskiej”.

ROZDZIAŁ 2

KOLEJNE „WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE” 2021–2027

DRUGI ROZDZIAŁ 29. RAPORTU PÓŁROCZNEGO zawierał analizę stanowiska parlamentów narodowych w sprawie polityki spójności po 2020 r. oraz budżetu UE w kontekście okresu po brexicie.

W sekcji A przeanalizowano przyszłość polityki spójności dzięki uważnemu przyjrzeniu się debatom i dyskusjom parlamentów/izb oraz ich wynikom.

W sekcji B skupiono się na finansowej przyszłości wieloletnich ram finansowych (WRF) i zwrócono się do parlamentów/izb o ich pomysły i sugestie dotyczące dalszych działań.

Sekcja A

Polityka spójności po roku 2020

i. Siódme sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej

Ponad połowa spośród 37 parlamentów/izb parlamentów biorących udział w ankiecie udzieliła odpowiedzi negatywnej na pytanie, czy omawiały one siódmy raport w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej opublikowany przez Komisję Europejską w październiku 2017 r.⁵ Jedna trzecia respondentów (12 parlamentów/izb) omówiła ten raport na szczelbu komisji, natomiast 4 respondentów omówiło go w innych formatach. Sprawozdanie to było omawiane na szczelbu Komisji ds. UE przez estoński *Riigikogu*, szwedzki *Riksdag* (który upoważnił rząd szwedzki do zajęcia stanowiska przed posiedzeniem Rady do Spraw Ogólnych w listopadzie 2017 r.) oraz hiszpańskie *Cortes Generales*. Ten ostatni parlament poinformował, że nie zatwierdził jeszcze doraźnej rezolucji w tej sprawie, podobnie jak niemiecki *Bundestag*, w którym nadal toczyła się debata na ten temat.

Węgierskie *Országgyűlés* omówiło siódme sprawozdanie w związku z przesłuchaniem ambasadora Bułgarii i przedstawiciela rządu w sprawie priorytetów bułgarskiej prezydencji w Radzie. W ramach francuskiego *Sénat* grupa złożona z komisji do spraw UE, planowania miejskiego, zrównoważonego rozwoju i finansów przeprowadziła wyczerpującą analizę polityki spójności i jej przyszłości oraz rozpatrzyła siódmy raport w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach tych prac.

Komisja Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego przygotowywała sprawozdanie z własnej inicjatywy, w którym wzywała do opracowania ambitnej polityki spójności, która nadal obejmowałaby wszystkie regiony europejskie i pozostawałaby głównym instrumentem inwestycyjnym UE, a jej budżet byłby współmierny do wyzwań stojących przed regionami. Ponadto w sprawozdaniu podkreślono wartość dodaną inwestycji dokonywanych w ramach polityki spójności, popierając jednocześnie przesunięcie punktu ciężkości na wyniki i podkreślając potrzebę uproszczenia przyszłych ram politycznych.

Takie było również stanowisko właściwej komisji litewskiego *Seimas* przy zatwierdzaniu stanowiska rządu, w którym stwierdzono, że polityka spójności UE musi pozostać kluczową polityką inwestycyjną UE w przyszłości, przy odpowiednim finansowaniu z budżetu UE w celu realizacji wyzwań określonych w debacie na temat przyszłości finansów UE i osiągnięcia celów zapisanych w

⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/cohesion-report/

traktatach UE. Za konieczne uznano uproszczenie realizacji polityki spójności UE oraz szersze wykorzystanie instrumentów finansowych. Podobnie chorwacki *Hrvatski sabor* zwrócił się o utrzymanie poziomu finansowania polityki spójności i wspólnej polityki rolnej w następnych WRF. Wskazał on, że najprawdopodobniej byłby gotów poprzeć wzrost wkładu państw członkowskich do budżetu europejskiego o 0,1%.

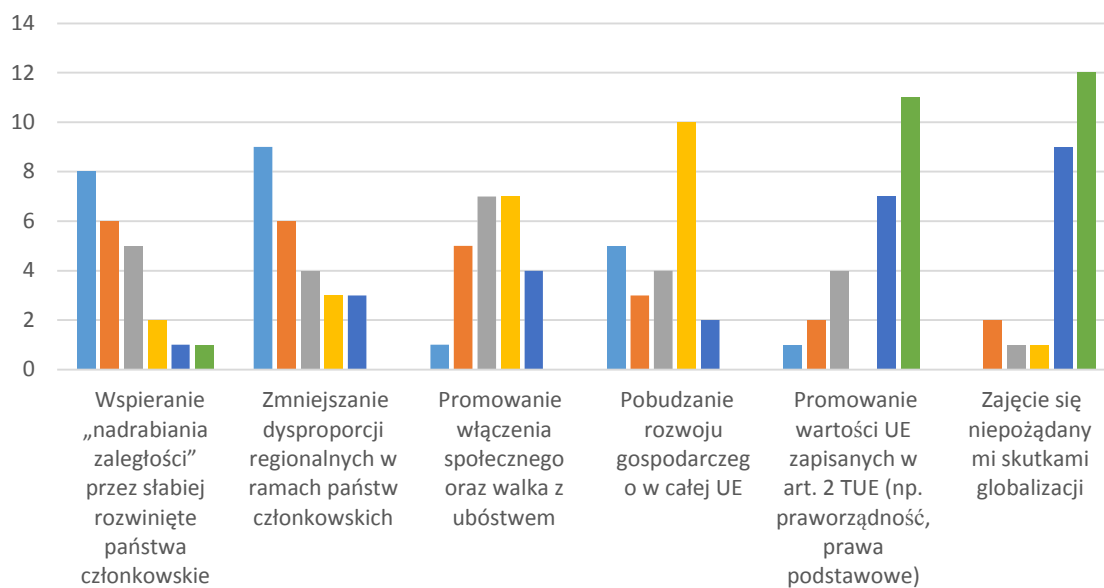
Łotewska *Saeima* pozytywnie oceniła sprawozdanie Komisji Europejskiej, przyjmując z zadowoleniem utrzymanie wpływu czynników demograficznych i migracji wewnętrznej UE jako kryteriów określających podział finansowania w okresie programowania. Sama Łotwa borykała się z problemem utraty ludności, zwłaszcza w regionach przygranicznych. Słoweński *Državni zbor* oczekiwał, że polityka spójności pozostanie jedną z kluczowych polityk w budżecie UE i poparł dalsze reformy, tzn. silniejsze powiązanie polityki spójności ze zmianami strukturalnymi i silniejszą koncentracją na reformach strukturalnych słabiej rozwiniętych regionów.

ii. Przyszłość polityki spójności: wyzwania i realizacja

Parlamenty/izby wyraziły niejednorodne poglądy w pytaniu dotyczącym oceny wyzwań, które do tej pory były najskuteczniej rozwiązywane w ramach polityki spójności. W przypadku większości respondentów najwyżej oceniono następujące wyzwania: zmniejszenie dysproporcji regionalnych w państwach członkowskich (9 spośród 25 parlamentów/izb) oraz zapewnienie wsparcia dla wysiłków na rzecz nadrobienia zaległości przez słabiej rozwinięte państwa członkowskie (8 spośród 23 parlamentów/izb). Pobudzanie rozwoju gospodarczego w całej UE zostało uznane za najbardziej skutecznie rozwiązywane przez 5 spośród 24 parlamentów/izb. Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa zostało uznane za najskuteczniej rozwiązywane wyzwanie tylko przez jeden spośród 24 parlamentów/izb udzielających odpowiedzi, natomiast promowanie wartości UE zapisanych w art. 2 TUE (np. praworządność, prawa podstawowe) – przez jeden spośród 25 parlamentów/izb udzielających odpowiedzi.

Prawie połowa respondentów (12 spośród 25) była zdania, że zajęcie się niekorzystnymi skutkami ubocznymi globalizacji jest wyzwaniem rozwiązywanym najmniej skutecznie. Ponadto mniej więcej jedna trzecia respondentów (8 spośród 25) uważała, że wyzwaniem tym nie zajęto się skutecznie. Analogicznie, prawie połowa respondentów (11 spośród 25) była zdania, że promowanie wartości UE zapisanych w art. 2 TUE jest wyzwaniem, z który radzono sobie najmniej skutecznie, natomiast prawie jedna trzecia (7 spośród 25) stwierdziła, że wyzwaniem tym nie zajęto się skutecznie.

Wyzwania najskuteczniej rozwiązywane w ramach polityki spójności

* „1” – najbardziej skutecznie rozwiązywane; „6” - najmniej skutecznie rozwiązywane.

Kilku respondentów, jak na przykład fińska *Eduskunta* czy szwedzki *Riksdag*, wskazało, że nie ma stanowisk umożliwiających ustalenie priorytetów lub rankingu wyzwań związanych z polityką spójności. Belgijski *Sénat* uznał, że równie ważne są następujące priorytety, które powinny być oceniane wspólnie: wspieranie „nadrabiania zaległości” przez słabiej rozwinięte państwa członkowskie; zmniejszanie dysproporcji regionalnych w ramach państw członkowskich; promowanie włączenia społecznego oraz walka z ubóstwem oraz pobudzanie rozwoju gospodarczego w całej UE. Komisja REGI Parlamentu Europejskiego również argumentowała, że niezwykle trudno byłoby ocenić dotychczasowe sukcesy polityki spójności w postaci rankingu. W ogólnej ocenie Parlamentu Europejskiego polityka spójności odniosła duży sukces we wspieraniu tworzenia trwałych miejsc pracy, w tworzeniu inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i konkurencyjności, zwłaszcza w obliczu skutków globalizacji, oraz w przyczynianiu się do konwergencji regionalnej, gospodarczej i społecznej. Polityka spójności wykazała również znaczną zdolność reagowania na ograniczenia makroekonomiczne.

Większość parlamentów/izb (23 spośród 36) odpowiadających na to pytanie uważa, że państwa członkowskie nie byłyby w stanie osiągnąć porównywalnych efektów bez instrumentów polityki spójności. Żaden parlament ani żadna izba nie wyraziły zdania, że byłoby to w dużym stopniu możliwe, natomiast tylko 3 twierdziły, że byłoby to możliwe w pewnym stopniu, a 10 nie miało zdania w tej sprawie.

Nieco ponad połowa parlamentów/izb (19 spośród 36) wyraziła poparcie dla kontynuacji polityki spójności po 2020 r., a mniej więcej jedna czwarta poparła wprowadzenie nowych instrumentów jej finansowania. Żaden z respondentów nie uznał, że konieczne jest ograniczenie finansowania i zakresu polityki spójności, a ośmiu nie wyraziło opinii na ten temat.

Łącznie 18 parlamentów/izb, które wypowiedziały się ten temat, wyraziło zdecydowane poparcie dla polityki spójności i podkreśliło jej znaczenie, ale także potrzebę nowych środków finansowych oraz dalszego uproszczenia i reform.

W rezolucji z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie elementów składowych europejskiej polityki spójności na okres po roku 2020 Parlament Europejski przypomniał, że polityka spójności jest bardzo skuteczna w odniesieniu do wyzwań rozwojowych na szczeblu regionalnym i lokalnym i pozostaje główną unijną polityką w zakresie rozwoju i inwestycji. Parlament zwrócił się do Komisji o przedstawienie kompleksowego wniosku ustawodawczego w sprawie silnej i skutecznej polityki spójności na okres po roku 2020, wraz z odpowiednimi środkami finansowymi. Parlament Europejski zdecydowanie sprzeciwił się wszelkim scenariuszom, które zmniejszyłyby wysiłki Unii w zakresie polityki spójności. Słoweński *Državni zbor* również zdecydowanie sprzeciwił się propozycjom drastycznych cięć w budżecie UE, które w dłuższej perspektywie mogłyby doprowadzić do osłabienia UE. Argumentował on, że jednym ze strategicznych interesów Słowenii w następnych wieloletnich ramach finansowych jest utrzymanie zakresu polityki spójności, ponieważ pomogła ona zmniejszyć różnice gospodarcze i społeczne między państwami członkowskimi.

Według cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon* kontynuacja polityki spójności po 2020 r. jest niezbędna ze względu na jej korzystny wkład w rozwój odległych regionów UE, zmniejszenie dysproporcji regionalnych, promowanie spójności społecznej i zmniejszanie ubóstwa. Maltańska *Kamra tad-Deputati* była zdania, że wszystkie regiony i państwa członkowskie powinny nadal kwalifikować się do środków dostępnych w ramach polityki spójności, w tym także te regiony, które osiągnęły już pewien stopień konwergencji, ale są narażone na trwałe zagrożenia, na przykład wynikające z warunków geograficznych.

Fińska *Eduskunta* podkreśliła, że w polityce spójności należy przenieść punkt ciężkości z narodowych projektów infrastrukturalnych na projekty wspólne, które wnoszą wartość dodaną dla wszystkich państw członkowskich lub przynajmniej więcej niż jednego państwa członkowskiego w danym regionie. Niemiecki *Bundesrat* był zdania, że z polityki spójności powinny korzystać wszystkie regiony europejskie, tak aby stworzyć impuls do zharmonizowanego rozwoju całej UE, ponieważ w silniejszych gospodarczo państwach członkowskich są regiony, które nadal wymagają specjalnej pomocy. Ponadto niemiecki *Bundesrat* opowiedział się za utrzymaniem istniejącego finansowania i zakresu, ale wspominał, że byłby również otwarty na wprowadzenie nowych instrumentów finansowania polityki spójności.

Podobnie luksemburska *Chambre des Députés* poparła utrzymanie obecnego finansowania polityki spójności, ale wezwała również do przeglądu i dostosowania jej struktur i funkcjonowania tam, gdzie to konieczne. Opinię tę podzielał francuski *Sénat*.

Łotewska *Saeima* stwierdziła, że dalsza konwergencja między państwami członkowskimi i regionami jest konieczna dla właściwego i zrównoważonego funkcjonowania jednolitego rynku oraz dla osiągnięcia postępów w realizacji innych ważnych polityk UE. Doświadczenia Łotwy pokazały, że trwałe i ukierunkowane inwestycje w ramach polityki spójności mają zasadnicze znaczenie dla szybkiej konwergencji gospodarczej i dla sprostania kluczowym wyzwaniom, jak na przykład zmiany demograficzne prowadzące do zmniejszenia przyszłego potencjału gospodarczego i zagrożeń dla bezpieczeństwa na zewnętrznych granicach UE.

Bułgarskie *Narodno sabranie* również było zdania, że skuteczniejsza, bardziej ukierunkowana i bardziej elastyczna polityka spójności musi pozostać polityką priorytetową w następnych WRF, ponieważ jest ona ważna dla promowania konwergencji między państwami członkowskimi i stabilizacji bezpośredniego sąsiedztwa. Zdaniem tego parlamentu głównym instrumentem inwestycyjnym UE uzupełniającym instrumenty finansowe powinny pozostać dotacje, a każde państwo członkowskie powinno decydować, w jakich obszarach i w jakim zakresie stosować odpowiednie instrumenty finansowe. Podobnie chorwacki *Hrvatski sabor* uważał, że finansowanie polityki spójności powinno zachować przede wszystkim formę dotacji. Rumuńska *Camera Deputaților* wyraziła również silne poparcie dla kontynuacji finansowania w formie dotacji, zwłaszcza w państwach o mniej rozwiniętych rynkach finansowych. Argumentowała ona, że wdrażanie polityki spójności należy kontynuować na zasadzie zarządzania dzielonego, a przydziały środków w ramach puli (kopert) krajowych środków finansowych powinny zostać utrzymane wraz z odrębnymi rozdziałami polityki spójności i wspólnej polityki rolnej.

Litewski *Seimas* stwierdził, że polityka spójności koncentrująca się na słabiej rozwiniętych regionach powinna pozostać jedną z najważniejszych polityk UE po 2020 r. i powinna być odpowiednio finansowana. Poparł on szersze wykorzystanie instrumentów finansowych, co zapewniłoby większy efekt inwestycyjny i synergii. Komisja Przemysłu i Handlu szwedzkiego *Riksdagu* stwierdziła, że europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne muszą być wykorzystywane w sposób jak najbardziej efektywny, a pilnym zadaniem muszą pozostać wysiłki na rzecz uproszczenia administracji w ramach projektów funduszy strukturalnych. Zdaniem tego respondenta polityka spójności UE i europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne są ważne dla osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”, to jednak konsekwencje wyjścia Zjednoczonego Królestwa z UE spowodowały zmniejszenie budżetu UE.

Belgijski *Sénat* podkreślił, że przyszłość UE zależy od znalezienia nowych „zasobów własnych” i że kolejne WRF muszą być ambitne w tym względzie. Wypowiadając się w tym samym duchu, austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* odpowiedziały, że polityka spójności po 2020 r. powinna być zgodna z WRF. Słowacka *Národná rada* zwróciła uwagę, że silna polityka spójności pozostaje priorytetem narodowym, nawet jeśli Słowacja jest gotowa na zmiany po stronie wydatków budżetu UE, uznając potrzebę zwiększenia przydziału środków na nowe wyzwania (w tym migrację, obronę, bezpieczeństwo, zmiany klimatu).

Parlamenty/izby zostały poproszone o uszeregowanie głównych słabości we wdrażaniu polityki spójności. Zdaniem większości respondentów (24 spośród 32), największą słabością są długie i złożone procedury administracyjne. Dalej wskazano brak elastyczności w zarządzaniu projektami (12 spośród 32 respondentów) oraz uciążliwe wymogi w zakresie współfinansowania (12 spośród 32 respondentów). Kolejne miejsca w rankingu zajęły opóźnienia w płatnościach na rzecz beneficjentów oraz uciążliwe procedury audytu i kontroli, wymienione przez jedną czwartą respondentów (8 spośród 32). Niewystarczające poinformowanie opinii publicznej o programach/funduszach oraz podejście odgórne przy opracowywaniu programów uznano za mniej problematyczne – zostały one wspomniane odpowiednio przez 6 i 5 parlamentów/izb.

Fińska *Eduskunta* podkreśliła, że warunki finansowania powinny być zorientowane na wyniki i opierać się na jakości. Finansowanie UE powinno być ukierunkowane na te projekty, które charakteryzują się wysoką jakością i przynoszą wymierne korzyści. Rumuńska *Camera Deputaților* wspomniała, że niektórzy beneficjenci skarżą się z biegiem czasu, że opóźnienia i czasochłonne procedury powodują ryzyko nieosiągnięcia celów, stanowiąc nadmierne obciążenie dla budżetów. Chociaż sprawa nie została zbadana, grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon* była zdania, że głównymi niedociągnięciami we wdrażaniu polityki spójności jest niewystarczające poinformowanie opinii publicznej o programach/funduszach, długie i złożone procedury administracyjne oraz odgórne podejście przy opracowywaniu programów.

Szwedzki *Riksdag* wyjaśnił, że nie zajął stanowiska, które umożliwiłoby ustalenie priorytetów lub uszeregowanie słabości związanych z realizacją polityki spójności.

Według zdecydowanej większości parlamentów/izb (23 spośród 35), które udzieliły odpowiedzi na to pytanie, konieczne jest uproszczenie przepisów w celu poprawy polityki spójności po 2020 r. Ponad połowa respondentów (19) wspomniała o potrzebie zapewnienia większej elastyczności, natomiast prawie jedna czwarta wskazała na potrzebę podniesienia potencjału administracyjnego. Dostosowanie przepisów dotyczących funduszy UE oraz uproszczenie uwarunkowań *ex ante* zostało uznane za konieczne przez 5 spośród 34 respondentów. Pięciu respondentów uznało obniżenie poziomu samofinansowania za użyteczne dla poprawy polityki spójności po 2020 r., natomiast tylko jeden respondent wspomniał o konieczności podniesienia poziomu samofinansowania.

W związku z tym pytaniem szwedzki *Riksdag* wyjaśnił, że nie zajął stanowiska, które pozwalałoby na ustalanie priorytetów lub rankingu. Komisja Przemysłu i Handlu tego parlamentu stwierdziła w swoich sprawozdaniach, że zmiany wprowadzone do polityki spójności przed wdrożeniem programów funduszy strukturalnych w latach 2014–2020 pokazały, że należy zwiększyć koordynację między programami i funduszami. Za istotne uznano również większe ukierunkowanie na wyniki i uproszczenia, jak na przykład bardziej zrozumiałe przepisy dotyczące kwalifikowalności finansowania oraz prostsze zasady sprawozdawczości. Ponadto priorytetem dla szwedzkiego rządu były środki mające na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych oraz wysiłki na rzecz uproszczenia zarządzania funduszami strukturalnymi. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* wezwały do większej przejrzystości i kontroli, natomiast niemiecki *Bundestag* omawiał związek między zaleceniami dla poszczególnych krajów a zagadnieniem warunkowości.

Ponad jedna trzecia parlamentów/izb (12 spośród 36) wskazała, że wypłata środków unijnych nie powinna być uzależniona od przestrzegania praworządności w państwach członkowskich. Tylko sześciu respondentów uważało, że taki warunek powinien być stawiany, natomiast nieco ponad połowa respondentów (18 spośród 36) nie miała zdania w tej sprawie.

Sekcja B

Budżet UE w kontekście okresu po brexicie

i. Zasoby własne

Przeważająca większość parlamentów/izb (22 spośród 38) nie omówiła sprawozdania grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych pod przewodnictwem Mario Montiego⁶. Trzynastu respondentów omówiło je na posiedzeniach komisji, pięciu w innych formatach i tylko jeden na sesji plenarnej⁷. Następnie dziewięciu respondentów wprowadziło zastrzeżenia do swoich odpowiedzi, przedstawiając swoje stanowiska/opinie. Kilka parlamentów/izb z tego grona (niderlandzka *Tweede Kamer* i włoski *Senato della Repubblica*) zorganizowało spotkania z Mario Montim w celu omówienia kwestii zasobów własnych. Pierwszy z nich sugerował, że budżet UE powinien zostać zreformowany w taki sposób, aby skoncentrować się na wspólnych strategiach politycznych, które zapewniają przestrzeganie zasady pomocniczości i europejskiego kryterium wartości dodanej, takich jak bezpieczeństwo granic, bezrobocie i środowisko naturalne, natomiast negocjacje i decyzje budżetowe powinny być ściślej powiązane z programowaniem polityk.

Estoński *Riigikogu* i szwedzki *Riksdag* omówiły tę kwestię w ramach przygotowań do posiedzenia Rady Ecofin w styczniu 2017 r. Komisja ds. UE *Riksdagu* udzieliła rządowi mandatu na przedstawienie stanowiska Szwecji. Analogicznie litewski *Seimas* zatwierdził stanowisko rządu w sprawie sprawozdania, w którym stwierdzono, że Litwa konsekwentnie opowiadała się za przejrzystym i skutecznym systemem finansowania budżetu UE oraz z zadowoleniem przyjęła propozycje rezygnacji z obecnych statystycznych zasobów własnych opartych na VAT i dokonania przeglądu mechanizmu korekty składek. Litwa wyraziła jednak ostrożność w odniesieniu do wszelkich wniosków dotyczących wprowadzenia nowych zasobów własnych: wymagałoby to starannej analizy w celu oceny wykonalności dla nowych podatków i obciążenia państw członkowskich, kosztów administracyjnych, dochodów i innych wskaźników.

Niemiecki *Bundesrat* zgodził się również z potrzebą zniesienia zasobów własnych opartych na VAT, sugerując, że należy je zastąpić zasobem własnym opartym na dochodzie narodowym brutto (DNB). Według *Bundesratu* zasoby własne oparte na VAT nie odzwierciedlają należycie sytuacji gospodarczej w państwach członkowskich. Ponadto, w odniesieniu do rabatu brytyjskiego, *Bundesrat* wezwał do zniesienia wszystkich rabatów dla państw członkowskich poprzez zastąpienie ich ogólnym mechanizmem korekty, z którego korzystałyby wszystkie państwa członkowskie o wyjątkowo wysokich składkach netto.

Komisja Budżetowa Parlamentu Europejskiego (BUDG) omówiła sprawozdanie w sprawie reformy systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (2017/2053 (INI)), którego podstawą jest sprawozdanie grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych. Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFKO) z zadowoleniem przyjęła sprawozdanie grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych w § 62 swojej rezolucji w sprawie poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej dzięki wykorzystaniu potencjału Traktatu z Lizbony i opowiedziała się za zmianą obecnego systemu opartego na składkach opartych na DNB na system oparty na rzeczywistych zasobach własnych UE, a ostatecznie na budżecie strefy euro. Francuski *Sénat* wyraził swoje poparcie zarówno dla zrównoważonych, jak i skalowalnych zasobów własnych.

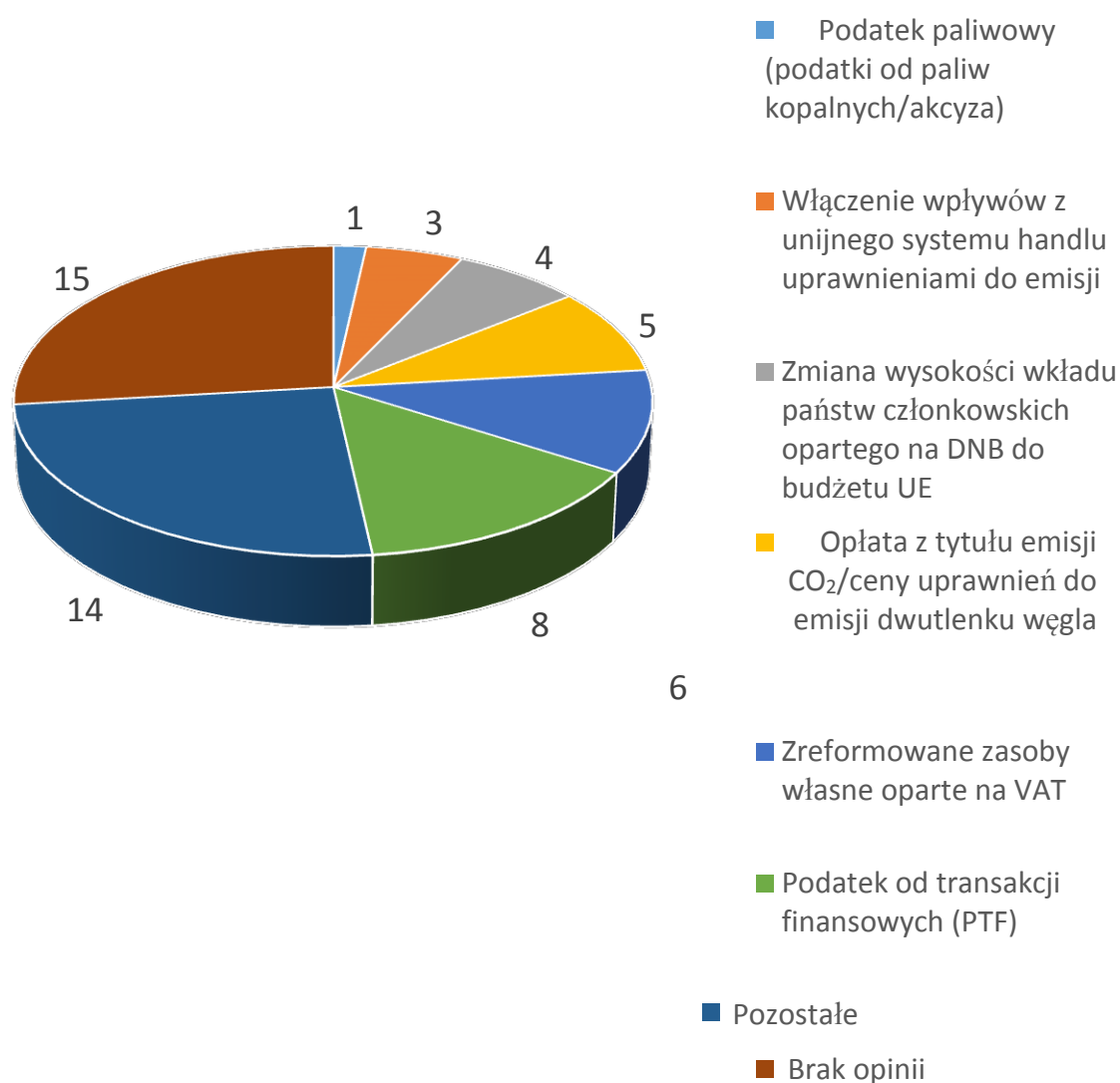
W pytaniu o potencjalne nowe źródła dochodów, które mogłyby zostać wykorzystane do sfinansowania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 (analizowanych przez grupę wysokiego szczebla ds. zasobów własnych), znaczna część odpowiadających parlamentów/izb (16 spośród 36) nie wyraziła opinii w tej sprawie. Osiem państw członkowskich stwierdziło, że powinny one pochodzić z podatku od transakcji finansowych (PTF), sześć stwierdziło, że powinny one pochodzić ze zreformowanych zasobów własnych opartych na VAT, pięć stwierdziło, że jako zasób

⁶ http://ec.europa.eu/budget/mff/hlgor/index_en.cfm

⁷ Niektórzy respondenci udzielili więcej niż jednej odpowiedzi.

należy wykorzystywać podatek od emisji CO₂/ceny uprawnień emisji dwutlenku węgla, czterech respondentów wezwało do zmiany opartego na DNB wkładu państw członkowskich do budżetu UE, trzech uznało włączenie do budżetu UE wpływów z systemu handlu uprawnieniami do emisji za dobre źródło dochodów, a jeden respondent był zdania, że należy zastosować podatek od paliw silnikowych.

Które z następujących potencjalnych nowych źródeł dochodów analizowanych przez wyżej wspomnianą grupę mogłyby w opinii Państwa parlamentu/izby zostać wykorzystane do finansowania WRF 2021–2027?

Trzydzieści parlamentów/izb przedstawiło zastrzeżenia do udzielonych odpowiedzi. Fińska *Eduskunta* stwierdziła, że niezależnie od tego, jaki system zasobów własnych zostanie przyjęty, jego kryteriami definiującymi powinny być przejrzystość, otwartość, sprawiedliwość i opłacalność. Szwedzki *Riksdag* stwierdził, że nie przyjął stanowiska w sposób, który umożliwiłby wskazanie priorytetów lub uszeregowanie nowych źródeł dochodów na potrzeby finansowania WRF w latach 2021–2027. Zdaniem Komisji Finansów państwa wydatków w WRF powinien jednak zostać ustabilizowany w kwotach realnych i powinien być niższy niż 1% DNB dla UE-27. Ponadto, gdy

tylko wstrzymane zostaną składki Zjednoczonego Królestwa, budżet należałoby proporcjonalnie zmniejszyć. W przyszłości konieczne będzie również wyrównanie różnic między składkami państw członkowskich do UE w celu uniknięcia nieproporcjonalnie wysokich składek netto.

Rumuńska *Camera Deputaților* byłaby skłonna przedyskutować przyjęcie autentycznie nowych zasobów własnych w korelacji z wyeliminowaniem obecnych zasobów opartych na VAT. Analogicznie, estoński *Riigikogu* byłby gotów uczestniczyć w dyskusjach nad ewentualnymi nowymi zasobami własnymi. Należy jednak dokładnie przeanalizować propozycje dalszej harmonizacji systemów podatkowych.

Czeska *Poslanecká sněmovna* odpowiedziała, że nie będzie wsparcia dla nowych źródeł dochodów żadnego typu.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* wyraziły ogólne poparcie dla redukcji kosztów w WRF, ale partia NEOS wskazała, że poprzez wykorzystanie podatku od transakcji finansowych jako potencjalnego źródła dochodów.

W pytaniu o to, czy parlamenty/izby byłyby skłonne poprzeć zwiększenie wkładu swoich państw członkowskich do budżetu UE po brexicie, większość (20 spośród 36 respondentów) nie wyraziła opinii w tej sprawie. Czternaście parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco, a dwa stwierdziły, że nie byłyby skłonne zwiększyć swojej składki. Spośród tych, którzy odpowiedzieli twierdząco, osiem przedstawiło zastrzeżenia do swoich odpowiedzi, określając, na jakich warunkach byliby skłonni poprzeć wzrost składki. Łotewska *Saeima* wyraziła gotowość do zwiększenia łotewskiego wkładu do budżetu UE, jeżeli pomoże to wesprzeć kontynuację polityki spójności po 2020 r. na obecnym poziomie. Podobnie chorwacki *Hrvatski sabor* byłby gotowy wesprzeć wzrost o 0,1% pod warunkiem utrzymania poziomu finansowania polityki spójności i wspólnej polityki rolnej (WPR). WPR została również wymieniona jako warunek przez partię NEOS z austriackiego *Nationalratu* i *Bundesratu*.

Grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon* jest zdania, że jakiegokolwiek zwiększenie składki tego kraju do budżetu UE po brexicie powinno odbyć się z wyłączeniem wydatków na wojskowość/obronność.

Z kolei belgijski *Sénat* i luksemburska *Chambre des Députés* opowiedziały się za zwiększeniem dochodów z zasobów własnych, maltańska *Kamra tad-Deputati* poparła utrzymanie obecnego systemu poprzez zastąpienie zasobów własnych opartych na VAT bardziej sprawiedliwymi i prostszymi zasobami własnymi opartymi na DNB.

Słowacka *Národná rada* wskazała następujące warunki: finansowanie nowych priorytetów (obronność, bezpieczeństwo, migracja, zmiany klimatu) nie powinno odbywać się kosztem długoterminowych priorytetów UE (podkreślił to również estoński *Riigikogu*); należy zreformować system zasobów własnych budżetu UE w celu zniesienia rabatów; należy zapewnić stałe i szybkie wdrażanie programów nowej generacji.

ii. Przyszłe wieloletnie ramy finansowe

W pytaniu o to, na czym powinny koncentrować się wydatki UE w kolejnym okresie finansowym, zdecydowana większość parlamentów/izb parlamentów (23 spośród 35 respondentów) odpowiedziała, że w kolejnym okresie finansowym priorytetem powinno być zmniejszenie różnic gospodarczych i społecznych między państwami członkowskimi i wewnątrz państw członkowskich. W dalszej kolejności wymieniono politykę bezpieczeństwa i obrony UE (18 spośród 35) oraz wzmocnienie kontroli granicznej i zwalczanie nielegalnej migracji (16 spośród 35)⁸. Osiem

⁸ Niektórzy respondenci udzielili więcej niż jednej odpowiedzi.

parlamentów/izb za priorytet uznało agendę cyfrową, natomiast odnawialne źródła energii/infrastruktura niskoemisyjna oraz polityka zewnętrzna UE zostały uznane za bardzo ważne przez czterech respondentów. Dziewięć parlamentów/izb postanowiło doprecyzować lub rozwinąć swoje odpowiedzi. Niderlandzka *Eerste Kamer*, duński *Folketing*, polski *Senat* i szwedzki *Riksdag* nie przyjęły formalnej opinii w tej sprawie. Komisja Budżetowa Parlamentu Europejskiego głosowała za następującymi priorytetami w zakresie wydatków: utrzymanie finansowania ustalonych polityk (spójność, rolnictwo); zwiększenie finansowania programów priorytetowych w obszarach badań, młodzieży i MŚP; zapewnienie dodatkowych środków na nowe obowiązki Unii w obszarze bezpieczeństwa, stabilności, migracji, stabilizacji makroekonomicznej.

Grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon* sprzeciwia się wzmocnieniu polityki bezpieczeństwa i obrony UE i jest zdania, że oprócz zmniejszania różnic gospodarczych i społecznych między państwami członkowskimi i w ich obrębie oraz przyczyniania się do realizacji agendy cyfrowej, za priorytet należy uznać odnawialne źródła energii i infrastrukturę niskoemisyjną.

W pytaniu o to, czy następne WRF powinny opierać się na kompleksowej strategii na rzecz przyszłości UE podobnej do strategii „Europa 2020”, znaczna większość parlamentów/izb (24 spośród 37 respondentów) nie miała zdania w tej sprawie. Dwunastu respondentów odpowiedziało twierdząco, a jeden z nich stwierdził, że nie powinny się one opierać na kompleksowej strategii⁹.

W przypadku pytania o to, jaki powinien być okres kolejnych WRF, większość respondentów (21 spośród 37) nie miała zdania w tej sprawie, natomiast 16 uważało, że należy utrzymać obecny siedmioletni okres.

Niemiecki *Bundesrat* wyraził swoją otwartość na okres 10 lat z obowiązkowym śródkresowym przeglądem po pięciu latach. Z kolei grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon* wskazała, że za kryterium należy przyjąć treść wieloletnich ram finansowych, a nie ich czas trwania.

Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFCO) Parlamentu Europejskiego podkreśliła znaczenie ustanowienia związku między czasem trwania kadencji Parlamentu, mandatem Komisji a okresem WRF i wezwała do tego, aby dostosować przyszłe WRF do kolejnej kadencji Parlamentu.

W pytaniu to, czy parlamenty/izby poparły pomysł zwiększenia elastyczności budżetu UE w celu umożliwienia szybkiej reakcji na wyzwania, większość respondentów (22 spośród 38) odpowiedziała twierdząco, 15 nie miało zdania, a jeden respondent stwierdził, że nie poprzez tego pomysłu (takie stanowisko zajęła również grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon*). Dziewięciu respondentów spośród tych, którzy odpowiedzieli twierdząco, rozwinęło swoje odpowiedzi. Bułgarskie *Narodno sabranie*, włoski *Senato della Repubblica*, rumuńska *Camera Deputaților* i słoweński *Državni zbor* wskazały migrację i bezpieczeństwo jako zagadnienia stanowiące silne przypomnienie o potrzebie zachowania elastyczności. Ten ostatni respondent zauważył również, że tradycyjne polityki, takie jak polityka spójności czy polityka rolna, nie powinny być dotknięte negatywnymi konsekwencjami z tego powodu. Podkreślił to również rumuński *Senat*. Belgijski *Sénat* zasugerował, że siedmioletni okres obowiązywania WRF zagwarantuje stabilność finansową w dłuższym okresie i ułatwi osiągnięcie większej elastyczności w krótkim okresie. Niemiecki *Bundesrat* potwierdził pragnienie osiągnięcia większej elastyczności w budżecie UE, umożliwiające reagowanie na wyzwania. Jego zdaniem jednak elastyczność tę należy rozważyć w kontekście zasad budżetowych UE, gwarantujących niezależność budżetową organów UE i pewność planowania dla beneficjentów.

⁹ Tę samą opinię wyraziła grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon*.

Komisja Budżetowa (BUDG) Parlamentu Europejskiego wyraziła oczekiwanie, że w celu uwzględnienia nieprzewidzianych okoliczności, które mogą wystąpić w trakcie obowiązywania WRF, wprowadzone zostaną przepisy zapewniające wystarczającą elastyczność.

Na pytanie, czy ich parlamenty/izby poparły zniesienie rabatów od składek państw członkowskich, 19 spośród 37 respondentów odpowiedziało, że nie ma zdania w tej sprawie, natomiast 16 odpowiedziało, że popierają taki pomysł, a dwóch było przeciwnych. Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFCO) Parlamentu Europejskiego nalegała na stopniowe znoszenie wszelkich form rabatów, a niemiecki *Bundesrat* powtórzył swoje wezwanie do zniesienia wszystkich rabatów przyznawanych państwom członkowskim poprzez zastąpienie ich ogólnym mechanizmem korekty.

Na zakończenie omawiania tego rozdziału brytyjski *House of Commons* zauważył, że formalnie nie zajął stanowiska w sprawie kolejnych WRF, ale jego Komisja Kontroli Spraw Europejskich omówiła je w kontekście porozumienia finansowego dla brexitu i potencjalnych dodatkowych zobowiązań finansowych, które Zjednoczone Królestwo musiałoby podjąć, gdyby okres przejściowy trwał dłużej niż do 31 grudnia 2020 r. Komisja ta ma zamiar dokładniej przyjrzeć się kolejnym WRF, kiedy Komisja [Europejska] opublikuje swój wniosek. Podobnie też niderlandzka *Eerste Kamer* nie omówiła jeszcze WRF na lata 2021–2027. W związku z tym wiele pytań nie miało zatem zastosowania w jej obecnej sytuacji.

ROZDZIAŁ 3

EUROPEJSKI FILAR PRAW SOCJALNYCH

TRZECI ROZDZIAŁ 29. RAPORTU PÓLROCZNEGO zawiera bliższą analizę europejskiego filaru praw socjalnych, z dużym naciskiem na kwestie zatrudnienia, włączenia społecznego i wzrostu gospodarczego.

W sekcji A zgromadzono opinie parlamentów/izb na temat przyszłych działań w zakresie zatrudnienia i wzrostu gospodarczego na podstawie pytań zadanych parlamentom/izbom w sprawie oceny najważniejszych zasad, problemów i narzędzi filaru społecznego według ważności.

Celem sekcji B jest ustalenie stanowiska parlamentów/izb w odniesieniu do szeregu zagadnień związanych z warunkami pracy i innymi politykami społecznymi.

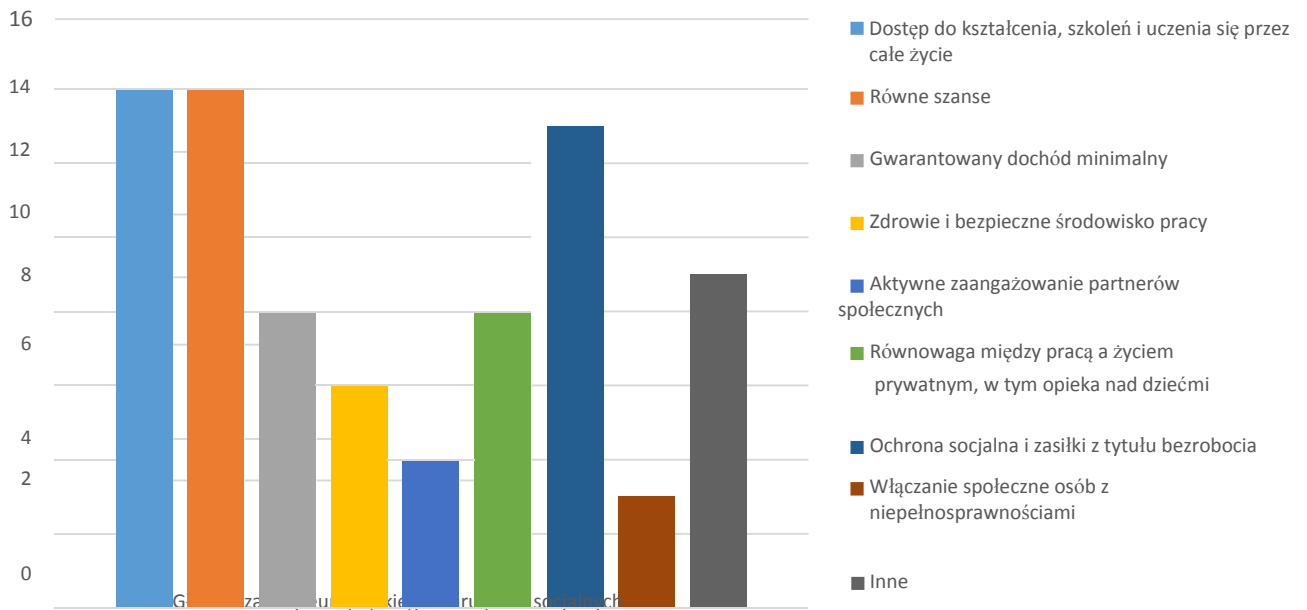
Sekcja A

Zatrudnienie i wzrost gospodarczy

i. Europejski filar praw socjalnych

Na pytanie o to, czy w ich łonie dyskutowano już na temat europejskiego filaru praw socjalnych, większość parlamentów/izb (31 spośród 39 respondentów) odpowiedziała, że dyskusja taka miała miejsce podczas posiedzeń komisji, przy czym 11 respondentów przeprowadziło dyskusje na sesjach plenarnych, a kolejnych 12 respondentów w innych formatach. Tylko dwa/dwie parlamenty/izby nie omówiły europejskiego filaru praw socjalnych na swoim forum.

Jeśli chodzi o określenie głównych zasad filaru, które są najważniejsze w osiągnięciu jego celów, odpowiedzi respondentów były zróżnicowane, przy czym połowa respondentów za najważniejsze uznała dostęp do kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie, a także na równość szans (odpowiednio 14 parlamentów/izb), a następnie ochronę socjalną i zasiłki dla bezrobotnych, które wskazało 13 parlamentów/izb. Z kolei za najmniej istotne uznano aktywne zaangażowanie partnerów społecznych oraz włączenie osób niepełnosprawnych, wybrane odpowiednio przez zaledwie czterech i trzech respondentów.

Siedmiu respondentów spośród tych, którzy wybrali odpowiedź „inne”, zauważyło, że ich parlament/izba nie mają opinii lub formalnie jej nie wydały, bądź też mają dopiero przyjąć stanowisko, co umożliwiłoby uszeregowanie podanych elementów w rankingu. Bułgarskie *Narodno sabranie* zaproponowało zwalczanie ubóstwa i nierówności jako alternatywną możliwość, natomiast belgijski *Sénat* wybrał równość szans, gwarantowany dochód minimalny, aktywne zaangażowanie partnerów społecznych, równowagę między pracą a życiem prywatnym, w tym opiekę nad dziećmi i ochronę socjalną oraz zasiłki dla bezrobotnych jako najważniejsze, ale zauważył, że w jego opinii są one równie istotne.

Partia Sojusz Obywatelski (Cypr) podała różne odpowiedzi, a mianowicie „gwarantowany dochód minimalny”, „aktywne zaangażowanie partnerów społecznych” i „integrację osób z niepełnosprawnościami”. Z drugiej strony członkowie stałej komisji parlamentarnej opowiedzieli się za: równością szans i dostępem do rynku pracy, w tym za rozwojem umiejętności i uczeniem się przez całe życie oraz aktywnym wspieraniem zatrudnienia; uczciwymi warunkami pracy i wspieraniem dialogu społecznego; ochroną socjalną i dostępem do usług wysokiej jakości (np. opieki nad dziećmi, opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej); promowaniem godnych warunków pracy wraz z gwarancją pełnych praw socjalnych/praw pracowników, przy jednoczesnym zabezpieczeniu porozumień zbiorowych, układów zbiorowych i wzmocnieniu roli partnerów społecznych (opinia grupy parlamentarnej AKEL – Lewica – Nowe Siły).

Jeśli chodzi o najbardziej palącą kwestię, którą filar mógłby pomóc rozwiązać, 13 parlamentów/izb wskazało na społeczne skutki kryzysu finansowego: ubóstwo, wykluczenie społeczne, nierówności i bezrobocie. Sześciu respondentów wskazało na zmiany demograficzne w całej Europie: starzenie się społeczeństwa i potrzebę modernizacji systemów opieki społecznej. Różnice ekonomiczne w poszczególnych państwach członkowskich zostały uznane za najbardziej palącą kwestię przez trzech respondentów. Tylko dwóch respondentów wskazało postęp technologiczny i automatyzację oraz ich konsekwencje dla przyszłego rynku pracy.

Jedenastu respondentów wybrało odpowiedź „inne”. Sześć spośród nich wskazało, że ich parlament/izba nie zajęły stanowiska w tej sprawie.

Fińska *Eduskunta* zauważyła, że działająca w jej ramach Wielka Komisja uznała wymiar społeczny i jego filar społeczny za zasadniczy element inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w UE i podkreśliła, że ważne jest, aby wszystkie państwa członkowskie podjęły środki w celu zwalczania wykluczenia społecznego i nierówności, w tym nierówności płac kobiet i mężczyzn oraz innych kwestii związanych z nierównością płci, dodając, że nowoczesne i sprzyjające włączeniu społecznemu systemy edukacyjne są również zasadniczym elementem wymiaru społecznego UE.

Cyprijska grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły zwróciła uwagę na to, że kryzys gospodarczy przyniósł skutki społeczne, które zniwelowały szanse na przyszły wzrost i rozwój gospodarczy w całej UE, oraz że sukces strefy euro zależy od efektywnego funkcjonowania krajowych rynków pracy i systemów opieki społecznej oraz od zdolności gospodarek do absorpcji wstrząsów i dostosowania się do nich. Reakcja polityczna na kryzys gospodarczy doprowadziła do pogorszenia standardów życia, pracy i standardów socjalnych obywateli europejskich. Należy wzmocnić państwo opiekuńcze i rynek pracy w celu zwalczania ubóstwa, wykluczenia społecznego, nierówności i bezrobocia.

Francuski *Sénat* zauważył, że ważne jest zwalczanie zjawiska dumpingu socjalnego spowodowanego brakiem konwergencji w ramach Unii.

Estoński *Riigikogu* za równie ważne uznał pierwsze trzy opcje, tzn. i) społeczne konsekwencje kryzysu finansowego: ubóstwo, wykluczenie społeczne, nierówności i bezrobocie; ii) postęp technologiczny i automatyzacja oraz ich konsekwencje dla przyszłego rynku pracy; oraz iii) zmiany demograficzne w całej Europie: starzenie się społeczeństwa i potrzeba modernizacji systemów opieki społecznej.

Jeśli chodzi o wybór najodpowiedniejszych narzędzi do wdrożenia 20 zasad określonych w filarze, ponownie uzyskano bardzo zróżnicowane odpowiedzi. Większość parlamentów/izb (17 respondentów, czyli mniej niż połowa wszystkich respondentów) stwierdziła, że najbardziej odpowiednim narzędziem byłby wzmocniony europejski semestr obejmujący zasady filaru. W dalszej kolejności wskazano unijne instrumenty finansowania opracowane w celu wspierania reform na szczeblu krajowym – wskazane przez 16 respondentów. Trzynastu respondentów uznało wymianę dobrych praktyk i wzmocnienie współpracy między partnerami społecznymi i krajowymi organami regulacyjnymi za najbardziej odpowiednie narzędzie. Niemal taka sama liczba respondentów wskazała na konkretne prawodawstwo UE (plan działania UE), koordynację polityki między państwami członkowskimi oraz ustalenie punktów odniesienia, które muszą osiągnąć państwa członkowskie (odpowiednio osiem, siedem i sześć parlamentów/izb), natomiast tylko jeden parlament zaproponował mechanizm sankcji.

Czterech spośród 8 respondentów, którzy wybrali odpowiedź „inne”, stwierdziło, że ich parlament/izba nie wydały formalnej opinii.

Francuski *Sénat* stwierdził, że konieczne jest ustanowienie kodeksu konwergencji społecznej, wyposażonego w mechanizm zachęt zmierzających do wspierania konwergencji przepisów dotyczących rynków pracy i systemów ochrony socjalnej.

Szwedzki *Riksdag* wyjaśnił, że po tym, jak Komisja Rynku Pracy sprawdziła pod kątem pomocniczości wnioski Komisji dotyczącego dyrektywy w sprawie jasnych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej. Okazało się, że większość w tym parlamencie była zdania, że „odpowiednimi sposobami wdrożenia filaru są analiza porównawcza i europejski semestr oraz że ważnymi podmiotami są strony działające na rynku”. Stanowisko to poparła również większość członków Komisji ds. UE.

Czeski *Senát* był zdania, że środki na szczeblu UE powinny być przyjmowane w szczególności w formie zaleceń (np. za pomocą już istniejących środków i narzędzi, takich jak europejski semestr), które państwa członkowskie następnie będą uwzględniać w swoich strategiach krajowych.

Cypryjska grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły wskazała, że jest przeciwko „wzmocnionemu europejskiemu semestrowi obejmującemu zasady filaru”, „koordynacji polityki między państwami członkowskimi” oraz „unijnym instrumentom finansowania mającym na celu wspieranie reform na szczeblu krajowym”, natomiast popiera „ustalenie punktów odniesienia, które muszą osiągnąć państwa członkowskie” oraz „wymianę dobrych praktyk i wzmocnienie współpracy między partnerami społecznymi i krajowymi organami regulacyjnymi”.

Belgijski *Sénat* zauważył, że chociaż zgoda na filar społeczny jest ważna, to należy skupić się na jego realizacji.

Sekcja B

Warunki pracy, sprawy społeczne i integracja społeczna

i. Koordynacja polityki społecznej państw członkowskich na szczeblu UE

Przeważająca większość (19 spośród 28 respondentów) zgodziła się, że istnieje potrzeba większej

koordynacji polityki społecznej państw członkowskich na szczeblu UE, ale tylko trzy z nich uznały, że potrzebna jest pełna harmonizacja, natomiast pozostałe 16 opowiedziało się za większą koordynacją bez pełnej harmonizacji. Sześć parlamentów/izb uznało, że istniejący poziom koordynacji jest już wystarczający, natomiast trzy kolejne stwierdziły, że Unia powinna unikać ingerencji w sprawy państw członkowskich.

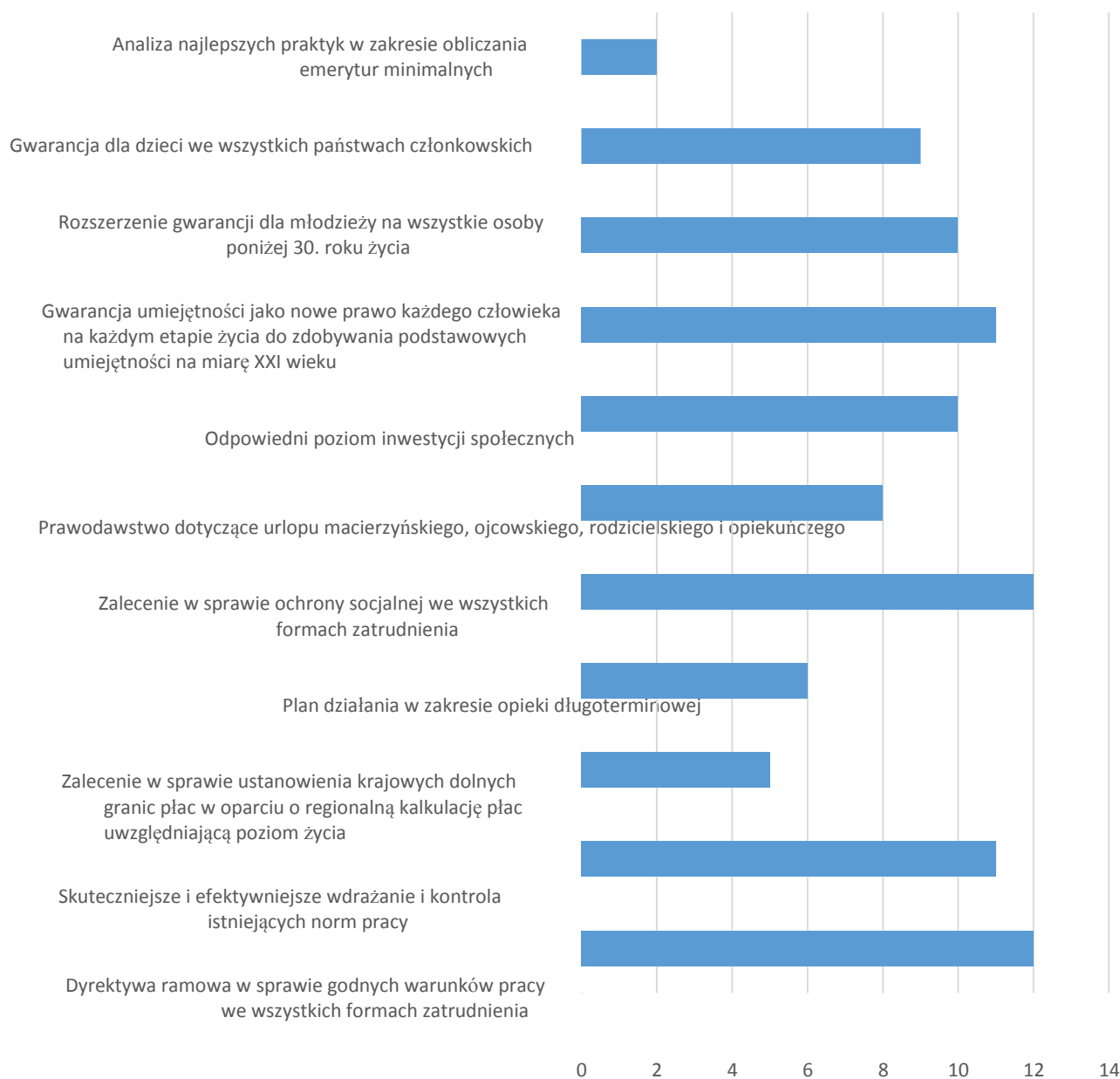
Partia Sojusz Obywatelski (Cypr) stwierdziła, że opowiada się za pełną harmonizacją.

ii. Wsparcie parlamentów/izb w sprawach społecznych

Zgodnie z wynikami raportu, największe poparcie parlamentów/izb mają następujące propozycje zawarte w rezolucji w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych: dyrektywa ramowa w sprawie godnych warunków pracy we wszystkich formach zatrudnienia (12 respondentów); zalecenie w sprawie ochrony socjalnej we wszystkich formach zatrudnienia (12 respondentów); skuteczniejsze i efektywniejsze wdrażanie i kontrola istniejących standardów pracy (11 respondentów); gwarancja umiejętności jako nowe prawo każdego człowieka na każdym etapie życia do zdobywania podstawowych umiejętności na miarę XXI wieku (11 respondentów); odpowiedni poziom inwestycji społecznych (10 respondentów); rozszerzenie gwarancji dla młodzieży na wszystkie młode osoby poniżej 30 roku życia (10 respondentów). Najmniejsze poparcie zyskała analiza najlepszych praktyk – wskazało ją tylko dwóch respondentów.

Partia Sojusz Obywatelski (Cypr) oraz cypryjska grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły zauważyły, że popierają również „dyrektywę ramową w sprawie godnych warunków pracy we wszystkich formach zatrudnienia” oraz „analizę najlepszych praktyk w zakresie obliczania emerytur minimalnych”.

Poparcie dla propozycji zawartych w europejskim filarze praw socjalnych

Fińska *Eduskunta* zauważyła, że rezolucja PE nie była przedmiotem debaty w tym parlamencie. Nie była ona również omawiana ani przez czeski *Senát*, ani rumuńską *Camera Deputaţilor*, choć ta ostatnia również zauważyła, że przy kilku okazjach, w trakcie analizy komunikatów Komisji Europejskiej, przedstawiła zalecenia dotyczące życia rodzinnego, macierzyństwa oraz edukacji i opieki nad dziećmi.

Mniej niż połowa parlamentów/izb poparła jasne i wiążące cele w zakresie zmniejszania różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn (15 spośród 36 respondentów). Większość (19 respondentów) nie wyraziła zdania w tej sprawie. Tylko dwa parlamenty/izby nie poparły takich celów¹⁰.

Większość respondentów (22 spośród 37 respondentów) nie miała również zdania w pytaniu o poparcie inicjatywy na rzecz Europejskiego Urzędu Pracy, zaproponowanej przez przewodniczącego

¹⁰ Cypryjska grupa parlamentarna AKEL – Lewica – Nowe Siły również nie poparła tych celów.

Komisji Europejskiej Jean-Claude’a Junckera w orędziu o stanie Unii Europejskiej w 2017 r. Trzydzieści parlamentów/izb poparło tę inicjatywę, natomiast tylko dwa jej nie poparły.

Jeśli chodzi o wskazanie trzech zagadnień społecznych omawianych przez parlamenty/izby, najczęściej uwagi poświęcono kwestiom związanym z zatrudnieniem, przy czym 10 spośród 32 respondentów, którzy odpowiedzieli na to pytanie, wskazało debatę na temat pracowników delegowanych. Jedenastu respondentów omówiło tematy związane z bezrobociem, a ośmiu spośród nich w szczególności omówiło gwarancje dla młodzieży. Siedem parlamentów/izb omówiło kwestię emerytur, a kolejne sześć debatowało na tematy związane z równowagą między pracą a życiem prywatnym. Trzech respondentów wspomniało o wieku minimalnym, trzech innych o zabezpieczeniu społecznym, a jeszcze trzech wspomniało o dyskusji na temat różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn.

Wśród innych, mniej popularnych tematów, o których wspominali respondenci, znalazła się opieka nad dziećmi, europejska polityka w zakresie sportu, rola regionów w procesie europeizacji, opieka zdrowotna i przemoc domowa.

W ramach ogólnej uwagi na temat tego rozdziału kwestionariusza, węgierskie *Országgyűlés* zauważyło, że przedstawiciele komisji parlamentarnych krajów wyszehradzkich odpowiedzialnych za kwestie polityki rodzinnej spotkali się w Budapeszcie w grudniu 2017 r. i omówili również wniosek Komisji Europejskiej dotyczący rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego¹¹.

¹¹ Przyjęte wnioski są dostępne pod adresem: <http://v4.parlament.hu/en/social-welfare-committees>

29.

raport półroczny

COSAC